

Українські Вісті

Неділя, 13 липня 1947 р.

UKRAINIAN NEWS

Число 39-40 (97-98) Рік III

Часопис виходить тричі на тиждень: у середу, п'ятницю і неділю

Читайте сьогодні:

Міжнародна інформація (стор. 1).
Б. Сивенко. СУЖ—на передових позиціях (стор. 2).
В. Василенко. Чим живе сьогодні Англія? (стор. 2).
А. Чернецький. В справі української пропаганди між чужинцями (стор. 3).
Тр. Філіпс, Люди, відірвані від кореня (стор. 3).
Др Степан Росоха. Турботи СУЖ'у (стор. 4).
Мартин Задека. Астрономічні передбачення (стор. 4).
С. Підгайний. „П'ятірне гроно“ (стор. 5).
В. Чапленко. За правописну дисципліну (стор. 5).
О. Є. Українці в Югославії (стор. 6).
В. Голуб. У маленьких таборах (стор. 7).

Адреса редакції й адміністрації: Neu Ulm, Ludwigsstrasse 10.

Греція одержує американську зброю

АТЕНИ. (ББС). 10 липня. В Пірею тепер розвантажують 4.500 тонн американської зброї і військового спорядження. Це перша поставка зброї в рамках американської допомоги Греції.

Арешти тривають далі

АТЕНИ. (РШТ, ББС). 10 липня. Грецька поліція заарештувала до 4.000 комуністів. Досі, однак, не поспішало заарештувати 200 активістів. Між іншим, поліція розшукує Іонідаса, що його вважають за фактичного провідника грецької комуністичної партії.

Советський протест

ВІДЕНЬ. (ББС). 10 липня. Советський представник в альянській Контрольній Раді в Австрії генерал-лейтенант Курасов на засіданні Ради запротестував проти австрійсько-американської угоди від 25-го червня, на підставі якої Австрія має одержати від США товарів, загальною вартістю на 100 млн. доларів. У советському протесті говориться, що за таких умов Австрія потрапить під економічну залежність від США. А це, мовляв, суперечить московській та іншим альянським постановам, що Австрія має стати вільною.

Американська нафта для СССР

ВАШІНГТОН. (ББС). 10 липня. У Вашингтоні видано спеціальну ліцензію на перевантаження 47.000 тонн нафти для СССР. Нафту вантажать в портах західного побережжя.

Мантбеттен буде губернатором домініону Індія

ЛОНДОН. (ББС). 10 липня. Прем'єр-міністр Етлі вніс сьогодні в Нижню палату для другого читання законопроект у справі Індії. За словами Етлі, законопроект означає кінець одного розділу в довгій історії відносин між Англією та Індією і початок нового розділу. Незалежність Індії буде здійснено в рамках британської спільноти народів. Етлі повідомив, що на пост губернатора Індії рекомендовано дотеперішнього віцекороля Індії лорда Мантбеттена, а не губернатора Пакистану — Алі Ікбана, провідника Мусульманської Ліги.

Чехо-Словаччина „передумала“

ЛОНДОН. (ББС). 10 липня. Сьогодні угорський уряд вирішив не брати участі в наступних паризьких нарадах з приводу Маршалового плану. Таким чином англо-французьке запрошення відхилили дотепер 5 країн: Польща, Югославія, Болгарія, Румунія і Угорщина. Від Фінляндії і Албанії ще немає ніякої відповіді. Отже, з 22 запрошених офіційну згоду висловили 15 країн. Швейцарський уряд прийняв запрошення, виставивши умову, що він не братиме на себе зобов'язань, несумісних з нейтралітетом Швейцарії. Крім того, Швейцарія застерігає за собою право підтримувати й надалі економічні зв'язки з країнами, що не будуть репрезентовані на конференції.

ПРАГА. (Радіо-Мюнхен). 11 липня. Вчора увечері, на пізньому засіданні, чехо-словачський уряд вирішив узяти назад свої слова і відхилив англо-французьке запрошення.

* ТЕГРАН. (РШТ). Починаючи з 9-го липня, в Теграні (Іран) та його околицях знову проголошено винятковий стан.

Нові надії для європейських ДП

Американські профспілки за допущення до США 400 тис. ДП? Франція прийме 50.000 з американської зони.

ВАШІНГТОН. (Радіо-Мюнхен). 10 липня. 6 мільйонів членів американських профспілок висловилися за те, щоб США прийняли до себе протягом 4-ох років 400.000 європейських ДП. Моральний обов'язок Америки, — сказав керівник Організації профспілок СЮ (Конгрес промислових робітників), — показати приклад іншим, давши притулок європейським ДП.

ПАРИЖ. (ЮП). Французький уряд заявив про свою готовність прийняти 50.000 ДП разом з членами їхніх родин, що перебувають тепер в американській окупаційній зоні Німеччини.

ПАРИЖ. (Ндф). 7 липня. Як офіційно оголошено в Парижі, уряд США поставився прихильно до угоди, укладеної 1-го липня 1947 року між французьким урядом та міждержавним комітетом в справах втікачів, згідно з якою Франція вербуватиме до себе на працю робітників із ДП американської окупаційної зони Німеччини і американської окупаційної зони Австрії.

Французьке міністерство закордонних справ запевнило, що, за винятком воєнних злочинців, зрадників, чи квіслінгів, нікого з прибулих до Франції не відсилатимуть до іншої країни, а лише до тієї країни, яку обере собі кожен.

Масові арешти комуністів у Греції

АТЕНИ. (ББС, РШТ, Радіо-Беромюнстер). 9 липня. В Греції відбулися масові арешти комуністів, їхніх прихильників і тих осіб, яких підозрюють в участі чи підтримці партизанського руху. В Афинах і околицях заарештовано до 2.500 осіб. Серед них секретар грецької комуністичної партії, секретар лівої ЕАМ, редактори комуністичних часописів, їхні співпрацівники і т. д. Протягом ночі до столиці прибули частини грецької армії. Усе було в бойовій поготівці. Арешти провадилися до самого ранку.

Грецький прем'єр-міністр заявив, що ці заходи мали за мету знешкодити діяльність комуністичних

елементів, щоб уникнути заворушень. Виконуючий обов'язки міністра внутрішніх справ Канелопулос сказав: і в руках уряду є докази, що комуністи готували на завтра терористичні акти. А дехто говорить про планований переворот. Грецькому уряду нібито пощастило перехопити план терористичних дій, підписаний вожаком повстанців Маркосом і звернений до комуністів. Отож, уряд був змушений вдатися до крайніх заходів, що їх вважають за найбільшу антикомуністичну кампанію в повсякденній Греції. Спеціальний комітет з 5 представників грецького уряду розслідуватиме питання участі того чи того за-

арештованого у змові. Невинних звільнять, а винних зішлють на острів.

МОСКВА. Советське радіо твердить, що грецькому уряду додержувати ще до приїзду шефа американської місії в Греції, „щоб ці заходи не кинули тінь на місію“.

ВАШІНГТОН. (Радіо-Мюнхен). 10 липня. Грецький міністер закордонних справ К. Тсальдаріс мав учора розмову з державним секретарем США Маршалом з приводу 300 мільйонів доларів американської допомоги. Крім того, Тсальдаріс інформував Маршала про партизанський комуністичний рух у Греції.

Де Голь проти советської експансії

ПАРИЖ. (ЮП). 9 липня. Генерал де Голь, бувши почесним гостем під час одного англо-американського пресового прийняття, виголосив промову, в якій гострими словами виступив проти, як він сказав, советської експансії. На думку де Голя, Європу можна відбудувати лише тоді, коли всім європейським націям, включно з Італією і колишніми сателітами, дадуть можливість знову

посісти в Європі їх позиції, коли США економічно допомагатимуть європейським націям, коли насамперед Англія і Франція тісно і щиро співпрацюватимуть між собою.

ПАРИЖ. (ГА). 10 липня. Генерал де Голь виголосив учора промову. Щойно Європа починає, сказав генерал, відбудувати, а вже на овиді з'являється нова небезпека.

В Індонезії почалися переговори

БАТАВІЯ. (ЮП). 9 липня. Своїми нотами, пересланими телеграфом до індонезького уряду, США й Англія перешкодили новим кривавим заколотам і сутичкам в Індонезії. Обидві держави в своїх нотах рішучо вимагають від нового уряду Шаріфудіна погодитися на голландські пропозиції щодо утворення тимчасового уряду Сполучених Штатів Індонезії під голландською егідою. Індонезький уряд тепер згодний визнати голландську зверхність також „де юре“.

ВАШІНГТОН. (ГА). 10 липня. 3 Батавії повідомляють, що відновлено переговори між голландським та

індонезькими представниками в справі утворення тимчасового уряду Сполучених Штатів Індонезії.

Викрадено таємні документи про атомову бомбу

ВАШІНГТОН. (ЮП). 9 липня. 3 актив американського уряду викрадено таємні матеріали про атомову бомбу. Частину копій пощастило відшукати. Так заявив один член атомової комісії американського Конгресу.

* ВІДЕНЬ. (ЮП). Як повідомило австрійське міністерство юстиції, цими днями заарештовано чотирьох кол. напосоціалістів, на чолі яких стояв 22-х літній провідник «гітлерівської молоді» (Hitlerjugend). Група планувала вивести в повітря советський пам'ятник перемогі у Відні.

* ПАРИЖ. (АП). Декілька тисяч повстанців напали на столицю Мадагаскару Тананаріву. Приблизно 2 тис. з них перейшли на бік французів, інших відігнано геть.

* ЄРУСАЛИМ. (Дена-ІНС). Група „Штерн“, одна з найактивніших жидівських хтерористичних підпільних груп у Палестині, заявила, що вона підтримуватиме Росію і поборюватиме „британський імперіалізм“ і „американський монополізм“.

* ВАРШАВА. (ДПД). Прибувши до Варшави, новий американський амбасадор в Польщі С. Гріффіт висловив своє прагнення сприяти налагодженню тісніших політичних, економічних і культурних відносин між Сполученими Штатами і Польщею.

* МОСКВА. (РШТ). 10 липня. Генералісимус Сталін прийняв учора в Кремлі чехо-словачку урядову делегацію на чолі з прем'єр-міністром К. Готвальдом і міністром закордонних справ Я. Масариком.

* МОСКВА. (АП). Не зважаючи на запрошення американського амбасадора в Москві Б. Сміта прибути на прийняття з нагоди свята американської незалежності, ні советський міністер закордонних справ Молотов, ні його заступник Вишинський не прибули зовсім. З 140 запрошених советських гостей прибули тільки декілька на чолі з заступником міністра закордонних справ Маліком.

* КОПЕНГАГЕН. (Дена-ІНС). Як заявив один відповідальний представник норвезького уряду, Данія відкине вимогу США спорудити на Гренландії американські військові бази, щоб тим самим зміцнити опозицію Норвегії проти самих претенсій СССР на Шпітберген.

* ЛОНДОН. (Дена). Тридцятирічна канцеляристка Една Лімент, що почала кампанію за скасування заборони дівчатам і жінкам англійської державної приналежності брати шлюб з німецькими полоненими, заснувала лігу молодих англійок, що хотять вийти заміж за німецьких військовополонених.

* ВІДЕНЬ. (ЮП). Згідно з офіційними даними австрійського міністерства в справах контролю державного майна, Советський Союз дотепер конфіскував 52 австрійських промислових концерни.

ДРУГОМУ З'ІЗДОВІ СУЖ'У — ПРИВІТ!

Редакція часопису „Українські Вісті“ щиро вітає учасників II-го З'їзду журналістів на еміграції.

Сьогодні, коли на терези життя покладено долю всього українського народу, що його нещадно нищить залізний чобіт тоталітарної системи, щоб зліквідувати найменші прояви демократії не лише у загарбаних країнах, а й у всьому світі, — завдання українського журналіста бути першим дороговказом у боротьбі проти найлютішого ворога людства. На нас, що найкраще знають зміст і форми потворних тоталітарних режимів, лежить завдання показати всю їх мерзенність і небезпечку для культурного світу.

Ми віримо, що українські журналісти своє, історією покладене на них завдання в справі оборони прав рідного народу, виконають з честю.

Ще раз вітаємо З'їзд і бажаємо найбільших успіхів в його праці.

Редакція „Українські Вісті“

СУЖ — на передових позиціях

Чим живе сьогодні Англія?

Минув рік праці Спілки українських журналістів, період, достатній для того, щоб підсумувати головне і зробити висновки. В осердді всієї діяльності СУЖ'у, як і слід було, стояло завдання, — поруч з організацією журналістичних кадрів, — в першу чергу якісно розбудувати нашу журналістику, тобто загальний, громадсько-політичний сектор української преси, розбудувати і підняти її до властивої їй в культурному суспільстві ролі — **носія і конденсатора громадсько-політичної думки**. Як же вправився СУЖ із цим головним своїм завданням?

Будучи професійною організацією, що подумана як об'єднання всіх працівників української преси, СУЖ проте, не зміг і не міг бути якоюсь аполітичною, з аморфним громадсько-політичним обличчям організації, а лише надпартійною, наголошуючи і скріплюючи у щоденній практичній роботі суголосні, спільні всім українській еміграції моменти духового суспільного життя.

Ідейні громадсько-політичні позиції, що їх боронови журналісти, об'єднані в СУЖ'і, чіткі і водночас досить широкі, щоб умістити в собі всіх чесних, широкх українських робітників пера. Ці позиції можна окреслити так:

За правопорядок і державницький підхід у цілому суспільно-національному житті — проти розгойданої стихії свавілля й анархістичної отаманії; **за першество інтересів громади, загально, його добра і користі** — перед вузько-еґотичними інтересами й амбіціями людської одиниці;

за повну свободу вияву кожним громадянином його власної думки — проти будь-якого затиску в сфері духу, нівеляції й підстрагання під „один ранжир“;

за вільну виміну думок і творче змагання — проти всіляких неетичних метод боротьби, проти насильницького затулювання рота чи накидання силоміць іншому своїх поглядів.

Здавалося б, годі заперечити очевидну слушність і конструктивність цих позицій. Якщо ж, проте, журналісти — члени СУЖ'у мусіли раз-у-раз нагадувати про це в пресі, то виключно тому, що одне-єдине вже надто знає з своїх деструктивних дій — угруповання у своїй пресі намагалося затаврувати ці позиції СУЖ'у як дефіцитизм, сервілізм і ледве не зраду українства. Тим часом „низовий актив“ цього ж угруповання, зрозумівши пресову практику свого проводу як заклик до негайного „чину“, зводив порахунки з немилими часописами та їх співробітниками (до кооперативів включно) примітивним способом п'ястикових розправ.

Так започатковано було цілорічний період так званої „пресової війни“, що внесла багато огірчення в українську еміграційну спільноту і полишила по собі чималі неприємності, зокрема в ширших колах нашої людності, що не завжди вміла глибше проаналізувати суть цілої справи.

В низах не досить знали, або забували, що саме народження СУЖ'у пов'язане було з необхідністю захисту, насамперед, вільного друкованого слова від самоволі різних таборових комендантів, отих, за висловом М. Стіранки, кацків, що бралися до зовсім не належної їм справи — цензурувати і регламентувати українську пресу. (Пригадайте кештий того роду „подвиг“ — кофіскації таборовою владою цілого накладу часопису „Слово“ в

Регенсбурзі, в травні 1946 р., отже ще перед І з'їздом СУЖ'у. Ця кофіскація спричинилася до зруйнування першого, друкарським способом оформленого і тому найкращого українського часопису на еміграції в Німеччині).

Жертвою непокликано втручання таборової влади пізніше влав ще один часопис, а саме — „Наше Життя“, в Авгсбурзі, хронологічно перший часопис повоєнної української еміграції в Німеччині. І як в Регенсбурзі „Слово“ зруйновано саме тоді, коли воно поробило вже було всі потрібні заходи, щоб перейти на дводенник, а пізніше щоденник, — так і в Авгсбурзі „Наше Життя“ зазнало напасти саме тоді, коли воно спромоглося вже на мінімальну друкарську технічну базу і таким чином дістало змогу краще обслужити зрослі потреби читачів.

І є дуже знаменним, що „активістичний табір“, зусиллями якого зруйновано щойно згадані часописи, діставши до своїх рук в обох випадках не ним збудовану матеріально-технічну базу, так і не спромігся створити скільки-будь пристійних часописів на місце „угроблених“ попередніх. „Українське Слово“ за ред. Ю. Тарновича в Регенсбурзі і короткочасна „Українська Думка“ за ред. Б. Євтимовича в Авгсбурзі були часописами абсолютно безпринципними, без будь-якої провідної лінії і системи в доборі матеріалів, оформленні малописьменно, з такою здебільша страхотливою мовою, що вертали українську громадську пресу на яких півстоліття назад. Проте ні „Українська Трибуна“, ні „Час“ ні разу не скритикували незугарного „Українського Слова“, чи безпорадного „Української Думки“, бо то — „свої“!

Але було б обивательським примітивізмом думати, що минулий рік був пропащем роком нашої преси, бо, мовляв, більше лайки було, як згоди. Зовсім не так. Це був рік інтенсивного формування нашої громадсько-політичної думки, період устійнення „хто ми і що ми“ з боку наших груп і середовищ, устійнення їх поглядів на найсуттєвіші проблеми і явища суспільного життя.

Загально треба визнати, що журналісти СУЖ'у в своїх органах преси боронови правильну тезу: раз у нашому середовищі є ті чи ті хибі й болячки, то треба їх вигорати наверх, вимітати сміття з хати, а не замовчувати про нього, обдурюючи тимчасово себе надією, що ніхто сторонній цього сміття не бачить. У цьому пункті СУЖ не здав і п'яді своїх позицій — хоч як тиснули на нього противники, арбітри з Інформативного відділу ЦПUE і навіть деякі приятелі, яким забракло твердості духу. І таке поступовання Централі СУЖ'у заслуговує на повне признание.

Проте, відповідне роз'яснювання тут ще потрібне й далі. Треба й далі з притиском твердити, що наша загальна громадська преса існує насамперед для нас самих, для вироблення і кристалізації власної громадської opinio pro всі найважливіші проблеми нашого національного життя. А керуватися у внутрішньому житті принципом оглядання на те „що скаже сусідка“ — це вірний шлях до внутрішнього загнвання.

Цим, зрозуміло, не заперечується потреби інформувати про наше життя сторонній чужинний світ. Але то окрема, спеціальна ділянка преси, проваджена окремо вишколеними людьми, кожного разу відповідними методами — залежно від специфіки середовища, для якого призначено таку інформативну діяльність. За-

У політичному і господарському житті Британської імперії перед нашими очима відбуваються глибокі зміни, що матимуть важливіше значення для майбутньої долі і ролі цієї держави у світі. Одні вважають, що ми є свідками повного розвалу Британської імперії, англійці ж самі дивляться на це як на зміну форм, більш глибоку — політичну і господарську — консолідацію складових частин імперії на засадах спільних інтересів. Це своє твердження англійці мотивують так: Індія хоч і ділиться на дві незалежні, самостійні частини, але ці частини залишаються домініями в рамках імперії. Англійські війська виходять з Єгипету, але щодо господарства, то тут Єгипет почуває себе зв'язаним і зобов'язаним. Колишні домінії, як Канада, Австралія, і Південно-Африканський Союз перетворились у формально вільні і самостійні республіки, а внутрішньо, як заявляють їх провідники, вони ще більше почувають себе зв'язаними з імперією. Отже господарська співпраця між метрополією і її частинами залишається в силі, тільки змінюється база, на якій вона відбувається.

Нас в даному разі цікавлять не політичні справи, а деякі господарські проблеми, якими живе сьогоднішня Англія.

Основне, що тепер хвилює англійську спільноту — це намагання створити господарську рівновагу, збалансувати імпорт з експортом. За 5 міс. ц. р. Англія ввезла різних товарів на 664 млн. фунтів стерлінгів, а вивезла на суму 454 млн. фунтів стерлінгів, тобто виявився дефіцит на 210 млн. ф. ст. Щоб зберегти господарську рівновагу, уряд щоденно докладає 5 млн. ф. ст., беручи їх з одержаної від США позики в сумі 3.750 млн. дол. і від Канади в сумі 1.250 млн. дол. Суми позик зменшуються, Англія відмовляється просити США про нову позику, а початок кризи насувається. Дивуватися треба з тієї спокійності, тверезості думання, уміння бачити речі так, як вони насправді виглядають, що їх виявляють сьогодні в англійському парламенті представники урядової партії лейбористів і опозиції — консерваторів на чолі з У. Черчілом та Іденом. Обидві партії, а з ними англійський народ свідомо йде на великі жертви, відмовляється від розкошів, щоб тільки зберегти добробут нації.

лежно від міжнародної політичної кон'юнктури.

Више ми сказали, що наша преса, ведена СУЖ'ом, стояла на передових, соціально-прогресивних позиціях. В часи гуляйпільської практики таборових кацків ця преса піднесла свій небоязкий і далекоутий голос в обороні правопорядку і основних принципів людської етики та моралі. Це її велика заслуга, хоч вона тут лише виконувала свій обов'язок.

Підсумовуючи сказане, ми з повною переконаністю ще раз стверджуємо: громадсько-професійна лінія СУЖ'у була цілком правильною. Вона була наставлена на творення єдиної професійної Спілки Українських Журналістів, але не ціною зречення елементарних прав преси та її працівників у демократичному суспільстві.

І не вина СУЖ'у, що обстоювання його членами таких прав і загальнолюдських засад моралі призвело до міжгазетної полеміки, яка часами набирала дійсно небажаних форм.

Б. СИВЕНКО.

Вихід залишається в даному разі один: Англія мусить до кінця 1947 р. зменшити імпорт, а за всяку ціну збільшити експорт. А тому уряд домагається зменшити імпорт тютюну, нафти, паперу для друкування часописів, обмеживши їх розмір до 4 сторінок, та фільмів. Одночасно скорочується ввіз м'яса для населення. Це хвилює всіх, особливо власників автомобілів, але немає сумніву, що це має бати здійсненом.

Перед війною Англія щорічно ввозила 2/3 всіх харчів із своїх доміній і колоній, за що платили машинами й вугіллем, а сьогодні вона сама продукує 2/3, а ввозить 1/3 з Канади, Аргентини. Прекрасні коли парки та площі взято під городину, збіжжя.

Англія відчуває нестачу товщу, а на швидку розводить в Африці плянтації олійних культур, щоб забезпечити свої потреби.

Англії продовжують і далі життя на харчових приділах, при чому злі язики говорять, що порівняно з Німеччиною не набагато краще. Але очевидці твердять, що пообідати і повечеряти можна без карток, а на картки все можна одержати. „Чорна біржа“ сидить у глибокому підпіллі й не „шастає“ так вільно, як вулицями Берліну, Мюнхену, Франкфурту.

Англія втратила в останній війні 1/4 свого національного майна — фабрик, будинків, половину торговельної флотії, половину закордонних капіталових вкладів. Це відбивається негативно на її господарському стані. З другого боку, вона в цьому році зобов'язана витратити 580 млн. фунт. стерл. на різні некомерційні видатки — збереження армії і порядку в колоніях, окупаційних зонах. Це обмежує баланс і хвилює англійського платника податків.

Загальний торговельний баланс імперії показує нестачу — пасив — 670 млн. дол., а як взяти під увагу вище нами сказане, він становитиме більшу суму. Отже лейбористський уряд стоїть перед трудними завданнями. Як він ставить

тепер перед собою найближчі завдання?

Передусім розвивати якомога дужче господарство. Для цього потрібні робітники. Англія, втративши в останній війні 600 тис. робітників, відчуває нестачу робітничої сили в загальній сумі до 1,5 млн. осіб.

Консерватори хвилюються, що понад 2 млн. осіб, спроможних до праці, сидить за канцелярським столом в націоналізованому підприємстві і установі, що

ще досі 1,5 млн осіб перебувають під зброєю, а в цей час народне господарство мусить швидко прийняти в Англію 300 тис. скитальців.

Великі труднощі має Англія з вугіллем. Англійці переходять на легшу працю, а заміни шахтарів немає. Тому видобуток вугілля нижчий від плану. Залежно від цього зменшиться експорт вугілля і обнижиться праця промисловості.

Англійські фабрики, якщо рівняти з американськими, працюють повільніше, за старими методами. Тому вони прагнуть (до речі, це є основним доказом лейбористів про потребу націоналізації окремих промислових ділянок) прискорити технічну перебудову промисловості на досконалішій технічній базі. Сьогодні ці проблеми дискутуються, всі доводять потребу переходити на так звану конвеєрну систему виробництва.

Як і в Франції, спостерігається в Англії реакція проти господарського плянування і соціалізації, але куди обережніша. Навіть консерватори не заперечують потреби соціалізації деяких промислових ділянок і державного банку.

Такі сьогоднішні основні господарські турботи Англії. Активність та ініціатива, яку Бевін виявив на Паризькій Конференції, свідчить, що Англія не скоро примириться з утратою своїх першорядних політичних і господарських позицій у світовій політиці. Англійці — великі майстри вміння швидко пристосовуватись навіть до найскладнішої ситуації. Це доказ живучості й життєздатності англійського народу.

В. ВАСИЛЕНКО.

Гремико про прийняття Австрії до ОН

НЬЮ-ЙОРК. (ББС). 10 липня. Рада Безпеки рекомендувала сьогодні членській комісії ОН розглянути прохання Австрії з приводу її допущення в число членів ОН. Советський представник Гремико сказав, що хоча пізніше він підтримуватиме австрійське прохання, то все ж тепер, коли ще не

усталено австрійського мирного договору це було б передчасним. Американський представник Джонсон на це відповів, що в 1944 році в Москві ухвалено трактувати Австрію як жертву німецької агресії. Отож, якщо становище те змінилося, то чому ж не можна вже й тепер прийняти її до ОН.

26-го червня 1947 р. Об'єднані Нації відзначили другі роковини свого існування.

На фото: Під час святкування другої річниці ОН генеральний секретар ОН Трігве Лі (зліва) розмовляє з американським міністром закордонних справ Маршалом (праворуч).

(Дена-ІНП-Біль).

В справі української пропаганди між чужинцями

(Голос і завваги українського соціаліста)

Майже рівночасно аж три українські часописи заговорили про українську інформативну та пропагандистську працю між чужинцями.

Р. Ільницький („Час“), М. Пасіка („Українська Трибуна“) та д-р Ст. Росоха („Українські Вісті“), всі вони однозгідно нарікають на незадовільне інформування чужинців про наші визвольні національні змагання та зивають до інтенсивної праці в тому напрямі. Характерне що всі три автори належать до націоналістичного табору (шо правда, є між ними різниці та нюанси).

Цей табір так унутрі, як і назовні, одинокий претендує до очолювання та оформлення українства.

Значить, наші націоналісти не вдоволені із своєї роботи назовні.

Думаю, що вони тут ширі та стверджують правду. Не закривають нічого. Шукають навіть виходу і подають способи направити лихо. Має тим бути припинення внутрішньої міжгрупової боротьби, звернення уваги на правдиве і всебічне інформування про нас зовнішнього світу, і до цього закликається всіх наших визначних людей — що вже мають або повинні мати зв'язки з впливовими особами й осередками Заходу — стати до праці, лишивши на боці всі групові й ідеологічні упередження, бо тільки тоді світ матиме правдиве уявлення про наші змагання. („Укр. Трибуна“ ч. 48 із 3/7. 47.). Д-р Ст. Росоха, вичислюючи всі з'їзди та імпрези міжнародного характеру з останнього часу, запитує, між іншим, де були українські соціалісти, коли недавно відбувся Міжнародний соціалістичний з'їзд у Женеві? Чому вони туди не поїхали або не вислали письма?

Отже, українські націоналісти, які досі не признавали українських соціалістів, нагадали собі за них. Ця тирада п. д-ра Ст. Росохи в сторону українських соціалістів шось не згоджується з становищем „Ук-

раїнської Трибуни“ з 29. 6. 1947, яка виступає якраз проти д-ра П. Феденка і „Нашого Життя“, за заклик до українських робітників, які їдуть на працю до Бельгії, вступати до тамешніх соціалістичних професійних організацій, при чому соціалізм, комунізм і більшовизм зводиться до одного поняття і доказується стремлінням більшовиків з'єднати комуністичну партію з соціалістичною і політикою СЕД у у Німеччині, та заявляє, що соціалісти і комуністи мають спільну ідеологічну базу: марксизм.

Полишаю на боці те, що певно знають і редактори „Укр. Трибуни“, що більшовизм, соціалізм, комунізм і марксизм, це все — хоч те стараються зробити і доказати більшовики — не дається звести до одного, полишаю й те, що не всі соціалісти, а вже найменше англійські, є чистокровні марксистки. Не про це тут справа.

Д-р Ст. Росоха визнає соціалізм у світі і хоче щоб українські соціалісти працювали для української національної ідеї, а націоналісти із „Укр. Трибуни“ вважають соціалізм шкідливим і закликають українців оминати соціалістів. Як те погодити із пропагандою за кордоном, із зацікавленням впливових нині людей українською визвольною боротьбою? Адже в Англії при владі тепер соціалісти, в Бельгії, Франції і інших державах те саме, в Президії З'єднаних Народів — голова Спаак і генеральний секретар — також соціалісти. Коли ми маємо, як накликує „Українська Трибуна“, оминати соціалістів, то як же до них підійти і як та кому вести між ними українську пропаганду, як і у кого позичити собі очей, щоб тих, кого вважається шкідливими, наклонювати до симпатії для українців? Тут шось не в порядку, панове із націоналістичного табору.

Старі і молоді націоналісти промовчували те, що досі українські соціалісти робили серед соціалістич-

ного світу для поінформування його про українську проблему. Коли навіть на З'їзді журналістів говорилось про інформування чужинців, замовчано про українських соціалістів.

Хто нині згадує про Соціалістичний з'їзд в Берні 1899 і заяву Миколи Ганкевича, про міжнародний Соціалістичний з'їзд в Амстердамі 1904 р. і демонстрацію пок. Меленія, про Штутгарт 1907 р. і промову С. Вітика в обороні українських емігрантів, Копенгагу 1910 р., Базель 1912 р. напередодні війни і промову того самого С. Вітика? Хто згадує нині про мемуарія, які українські соціалісти вислали на міжнародні соціалістичні з'їзди, писані Миколою Ганкевичем, Теофілом Меленем, д-ром Волод. Старосольським, Волод. Темницьким, Вол. Левинським та іншими? Та й під час Першої світової війни українські соціалісти видали до своїх чужоземних товаришів пропам'ятну брошуру в українській справі п. з. „Проти засуду національної смерті, за самостійністю і незалежністю українського народу“ (Відень, 1918 р.). А хто згадує про поїздки в тому часі до закордонних соціалістів українського соціаліста Володимира Темницького або про участь українських соціалістів у першому Міжнародному соціалістичному з'їзді по Першій світовій війні? Про це нині у нас мовчать. Навіть Драгоманова і Франка дається за працю у чужих, за найми у сусідів, а є такі, що навіть українських соціалістів-радикалів вважають та лають більшовиками.

І нині по тім усім д-р Ст. Росоха робить соціалістам закиди, що вони чужих соціалістів не інформують про Україну.

Але чи ті, що зайняли офіційні пости представництва української нації, допустили туди українських соціалістів? От ті самі „Укр. Вісті“ з 4. 7. ц. р. ч. 35 приносять вістки про українців в Англії, де, між

22-го червня в Покінгу відкрито пам'ятник замордованих в концетраційних таборах.

На фото: Баварський державний комісар д-р Ф. Ауербах відкриває пам'ятник. Коло пам'ятника: колишні в'язні концетраційних таборів і представники політичних організацій.

(Дена-Більд).

іншим, нарікається на те, що до наших робітників ніхто досі не навідався з українського Допомогового Бюра в Лондоні, нарікається на те, що там нема кому інформувати англійців про українське робітництво. Я знаю одно: в Англії тепер при владі соціалісти, але в українським Допомоговим Бюрі в Лондоні немає українського соціаліста, як нема його в ніякій іншій офіційній нашій установі.

Чого ж нарікати? До кого мати наш жал?

Пишу ці рядки не для лайки чи полеміки, але кидаю їх як наболілі факти нашої сучасної дійсності. Не все у нас в порядку внутрі нашого національного організму, а тому й на зовнішньому відтинку, в пропаганді української справи між чужинцями ми маємо такі, а не інші осяги.

А. ЧЕРНЕЦЬКИЙ.

ВІД РЕДАКЦІЇ

Уміщаючи статтю д-ра Ст. Росохи „Справа зовнішньої пропаганди“, ми не вважали вичерпаною дискусію над такою важливою й актуальною проблемою як пропаганда назовні

наших державно-політичних постулатів і наших національно-визвольних змагань. Тому ми даємо в цій справі голос відомому соціалістичному діячеві, публіцистові А. Чернецькому, що рядом моментів з практики українських соціалістичних угруповань доповнює висвітлення цілості даної проблеми. Проте застерігаємось, що не поділяємо окремих тверджень автора і полемічно-го тону його статті.

Реорганізація польського еміграційного уряду

ЛОНДОН. (Ндф). 8 липня. В Лондоні зформовано новий польський еміграційний уряд. На міністер-президента призначено генерала Бор-Коморовського, оборонця Варшави.

Англійський уряд визнає, як і дотепер, лише польський уряд у Варшаві. Зате Ірландія, Еспанія і Ватикан належать до тих країн, що визнають польський еміграційний уряд в Англії.

Люди, відірвані від кореня

РЕПАТРИЯЦІЯ, ПЕРЕСЕЛЕННЯ И ПРО

(Продовження з „Укр. Вістей“ чис. 38).

Зупинімсь коротко над деякими головними постановами Конституції ПРО, що їх можна тепер краще оцінити по досвіді в справі європейських втікачів.

Зал. 1. Окреслення загальних засад.

(а). Головним завданням організації буде привести до швидкої і позитивної розв'язки проблеми справжніх втікачів і ДП, а де має бути переведено справедливо і слушно всіма в тому зацікавленими.

Треба підкреслити, що у випадку переселення тих, що їх не можна репатріювати (а їх є велика більшість), „всі зацікавлені“ — це втікачі, що їх треба переселити, країна переселення і відповідальні урядовці ПРО. Ці втікачі — це не тільки особи, що хочуть жити по західно-європейськи; вони теж і перебувають фізично в західно-європейському світі. Крім цього, за них несуть безпосередню відповідальність західні великодержави і ті 16 держав, що творять ПРО. Вони мають право домагатися, щоб слово „справедливо“ і „слухно“ були пояснювані практично, мають право домагатися, щоб були застосовані західні мірка і західна справедливість. Це є і життєва точка будуччини самих західних народів. В дійсності втікачам не зав-

жали дозволяли користати з цього пояснення „справедливості“.

(б). Головним завданням є заохочувати їх... щоб вони вернулися до країн, звідки походять.

Як же тепер практично пояснювати зовсім двозначне слово „заохочувати“? За часів УНРРА це було часто „плахтиком“ для ляхів вчинків. 23-го травня п. р. „Нью-Йорк Геральд Трибюн“ подав у телеграмі з столиці американської зони Німеччини досвідчений і відповідальний американський погляд на дотеперішню практику „заохочування до репатріяції“. „Тактика УНРРА викликала страх і розпук у душах ДП, з уваги на чинний спротив плянам переселення“. Багатомовну згадку зроблено про „сили, що діють у таборах УНРРА, які ставляться ворожо до людських і законних прав ДП“, звіт занепокоєно підкреслював „рід застрашування, що його вживається в теперішніх репатріяційних намаганнях УНРРА“.

Цей авторитетний погляд на справу з першого джерела з притиском потверджують докази на письмі, що їх заперечила УНРРА, а містяться вони у відомім розпорядку УНРРА ч. 199 з 11-го листопада 1946. Крім багатьох інших, маю перед собою розпорядок УНРРА з 26-го ве-

ресня 1946 р., а також незвичайний розпорядок УНРРА з 5 листопада 1947 р. та інші документи фальшу і застрашування — більшість з них з дбайливо двозначно вжитими словами для „заохоти“ втікачів. Спільною цілю цього всього є турбуюча нелояльність, що існує в серці західного світу щодо статуту УНРРА і до самої організації ОН. Це призводить до дуже песимістичних уявлень на майбутнє, особливо, коли йдеться про діяльність на користь втікачів. Ген. Фр. Морган говорив про два очевидні завдання прихованої діяльності. Третє завдання є мудро подумане, щоб практично обійти слабо де-юре існуючий статут для охорони втікачів і примусити їх „добровільно“ вернутися на Схід. Коли втікачі мають працю, харч і мешкання у західних умовах, вони повинні теж мати негайну західну справедливість, що займалася б всіма звичайними кримінальними злочинами. Коли говоряться про турбуючі цілі праці проти втікачів, читачі, що знають тільки північно-західну Німеччину або південну Австрію, будуть менше ознайомлені з тими умовами.

Міжнародна Організація Втікачів дістає 1-го липня п. р. повну виконуву владу і перебирає від УНРРА працю в користь втікачів. ПРО працюватиме на підставі конституції, що її затвердила організація ОН, і її не можна змінити без згоди тієї організації. Однак ПРО все ж таки користатиме з адміністративної незалежності у ширших розмірах. Успіх чи невдача ПРО залежатиме від сту-

пеня, в яким вона буде хотіти і могла перевести в життя свою писану конституцію.

Залучник 1, част. I, абзац п, говорить про умови, під якими втікачів поставлено під опіку ПРО: „Якщо їх можна репатріювати... або якщо вони остаточно, зовсім вільно і всесторонньо обізнані з фактами... висказали обґрунтовані заяви, чому не хочуть вертатися до тих країн“. Під цією постановою пояснюється у відповідь на бельгійський запит, що „обґрунтовані заяви“ можуть бути політичного характеру. Це були теж напрямні, що були видані для УНРРА.

Коли підходимо до цього з міркою західного світу (що в ньому живуть втікачі), а особливо світу народів, що говорять по-англійськи (а втікачі є під їх опікою), „всестороннє обізнання з фактами“ може означати всестороннє обізнання з дійсністю з обох сторін. Відколи вони були в таборах, вільний доступ до преси обох сторін був для них очевидним джерелом, щоб „запізнатися докладно з фактами“, до чого вони мали право. А як ставились до цього їхнього права у більшості таборів?

На домагання Советів західні великодержави виступали проти їх власної вільної преси і погодилися на те, щоб конфіскувати або задержувати часописи, адресовані до втікачів, друковані у західнім вільнім світі мовою втікачів. Однією з найголовніших причин страху і зла, що випливає з страху, були і є перевага і сила поголоски. Не робилося перешкоди тим часописам

рідною мовою, що, може, писали образливо, але без різниці всі були заборонені. Тому то це природне джерело „обізнання з фактами“ з обох сторін, що приходило з країн, яких вони мали стати горожанами, було для втікачів недоступне.

Іншим джерелом інформації були бюлетені, видавані рідними мовами втікачів, що їх видавали здебільша досвідчені журналісти із славною минулистю у русі спротиву. Вони були заборонені розпорядками на письмі на тій підставі, що вони містили іноді, звичайно, на підставі загальних американських чи британських джерел, вісті, що могли „виступати проти репатріяції“. Ці часописи забирали. Навіть англійські часописи конфісковано. Це особливе розуміння „обізнання з фактами“ не потребує ніяких коментарів. З другого боку, британські й американські урядовці зовсім явно розсилають, даром і у великих кількостях, часописи, що їх присилають комуністичні уряди країн, що з них походять втікачі, хоч переважна більшість втікачів висловила вже „обґрунтовані причини“, чому вони не хочуть вертатися до тих країн, що в них, як вони це — правильно чи неправильно — заявляють, панує сила і засади, що їх вони ненавидять. У цих цензурованих і видаваних урядом часописах були писані такі речі у мальований спосіб, що вводили людей в блуд, як напр., харчове становище у країнах походження втікачів.

(Далі на 4-й стор.)

Турботи СУЖ'у

Минув уже рік від того часу, коли на Першому З'їзді Українських Журналістів в Новому Ульмі покликано до життя Спілку Українських Журналістів — СУЖ. Один рік часу в житті однієї організації означає дуже багато. При сприятливих обставинах і при шасливій підбірці добрих і відданих справі працівників до управи даної організації, може вона за той час зробити дуже багато і виконати покладені на неї завдання і свої обов'язки. Сьогодні, на час II-го З'їзду українських журналістів, цікавить не одного українця, журналіста і звичайного громадянина: що пощастило виконати протягом року існування Спілки Українських Журналістів на Еміграції?

На нашу думку одним з найважливіших виконаних завдань СУЖ'у є, без сумніву, організаційне оформлення себе самої і української преси. Безперечно, що це великий успіх СУЖ'у, що ми сьогодні маємо більше пресових органів, як всі інші чужинські еміграції. До успіху СУЖ'у належить і те, що сьогодні майже немає визначних українських журналістів, яким дійсно лежить на серці справа єдності української еміграції, які ще не ввійшли б в ряди його членів. (Ясно, що тут не приходять під увагу ті українські журналісти, що перебувають під партійною диктатурою свого політичного угруповання). Управа СУЖ'у, зорганізувавши підбудівку своєї організації, т. зв. Обласні СУЖ, децентралізувала тим і всю працю СУЖ'у, що показалося дуже корисним і практичним, бо більшість Обласних СУЖ є дуже рухливі і діяльні. Тож вони самі краще знають, що треба виконати на місцях в їхніх областях, не чекаючи на якісь спеціальні інструкції чи директиви з Централі СУЖ'у. А звичайно, праця обласних СУЖ є разом діяльністю всієї організації.

З цієї точки зору і треба виходити, дивлячись на цілорічну працю СУЖ та її Управи.

Але ми не збираємось тут вичислювати те, що зробила чи мала зробити Управа СУЖ'у, бо це між іншим і не наша компетенція. А втім, це почнемо від самої Управи на II З'їзді СУЖ'у. Тут ми хочемо тільки підкреслити те, що СУЖ, як єдина професійна організація українських журналістів, за один рік свого життя, виправдала своє існування, без огляду на те, чи її Управа виконала покладені на неї завдання чи ні. Для нас ясно, що сучасна Управа СУЖ'у зробила разом дуже мало і дуже багато — як хто візьме то і з якого боку буде до того підходити. Дуже мало, якщо брати під увагу всі ті не розв'язані ще проблеми, до розв'язання яких покликано в першу чергу СУЖ, напр: координація інформаційної служби, справа зовнішньої пропаганди, зв'язки з міжнародними організаціями журналістів тощо. З другого боку, зробила вона дуже багато, якщо взяти під увагу, що з дев'яти вибраних першим з'їздом членів Управи — „дотягло до кінця“ тільки п'ятеро. Решту членів Управи творили: або І) дезертири, що прийняли функції тільки для того, щоб їх потім зректися і втекти від праці, або 2) саботажники та балакуни, які залишили собі функції, не виконували їх, навіть на засідання не приходили, щоб відтак, перед самим II-м З'їздом, демонстративно вийти із залу засідань, кинути в пресі блогом на Управу СУЖ'у і звалити на неї всю вину і відповідальність за ту „кашу“, яку самі вони заварили.

Та СУЖ витримав усі удари з середини і зовні, скеровані в саме його серце, доправадивши Спілку журналістів до II З'їзду. І якраз з цієї радісної нагоди хотіли б ми висловити кілька думок, як наше скромне бажання, яке взяли б евенгуально під свою увагу члени СУЖ'у на своєму II з'їзді.

1. З огляду на те, що СУЖ має і надалі остатися єдиною професійною організацією українських жур-

налістів на чужині, потрібно, щоб учасники Другого з'їзду розглянули та пролискували спосіб, яким можна б приєднати до СУЖ'у тих українських журналістів, що ще досі не в його рядах, а так само не є під партійною диктатурою свого політичного угруповання, яке забороняло б їм вступ до СУЖ'у. Таким чином СУЖ, як професійна організація, об'єднав би всіх українських журналістів, незалежно від їхнього територіального походження, політичних і релігійних переконань, як це й передбачує статут Спілки.

2. На II-му З'їзді потрібно б також докладно обговорити систематичний план праці майбутньої Управи, який би охоплював не тільки всі вимоги статуту СУЖ'у, але також і ті вимоги та завдання, які покладає на рамена українських журналістів само життя і сучасне становище українського народу на рідних землях і на чужині. Більше голів — більше думок! Між ними певно буде багато конкретних і реальних, які нова Управа зможе перевести в життя. Без сумніву, що сюди належить також і справа внутрішньої і зовнішньої пропаганди, інформаційна служба для чужинців про українську визвольну боротьбу та про наші слушні й справедливі домагання до цивілізованого світу. Відтак організаційні справи: а) таку територіально велику Обласну СУЖ, якою є мюнхенсько-авгсбурзька, обов'язково треба розділити на мюнхенську Обласну СУЖ і авгсбурзьку Обласну СУЖ. Це, безперечно, спричиниться до пожвавлення їхньої діяльності і праці, на тих теренах; б) перевести перевибори Управ у тих Обласних СУЖ, які виявили замалу діяльність, щоб нові Управи наладили працю і заживували свої Обласні СУЖ.

3. Нарешті — найголовніше! До нової Управи СУЖ'у повинні увійти не лише добрі журналісти, але разом, в одній особі, повинні вони бути і визначними українськими суспільно-громадськими діячами та добрими організаторами. Тому вибори до Головної Управи СУЖ'у по-

сім забувають, мабуть, дійсність. Вони забувають, що до Австрії стягнули німці великий відсоток втікачів на примусові роботи й до концентраційних таборів з політичних причин і що ці люди заслужують на увагу разом з австрійцями, що з тих же причин терпіли. Щоб ті втікачі були корисними у світі і в інтересі їх будучих країн переселення, молодь потребує технічної науки, щоб підвищити знання у ремеслі і щоб одержати посвідки, що стверджують те знання.

Роз'єднання справ репатріації від справ переселення. Треба, щоб програма IPO в справі репатріації і переселення велась у двох зовсім окремих і паралельних організаційних руслах. Втікачі повинні нарешті щонайменше одержати „всесторонній відомості про факти“ й треба їм допомогти, щоб вони ті відомості дістали освітлені з обох сторін, бо від них залежить рішення про будучність їх самих і їх родин. Не можна вживати проти втікачів таких засобів, як розділювання родин, постійне і нагале переселювання з тих таборів, що в них вони влаштувалися скромно своєю працею, до все гірших і гірших таборів. Належить занехати натиск, що його виконувалось посередньо через їх діти; треба повернути можливості до навчання, мусять бути заборонені підшепти й погрози, мовляв, втікачі будуть видані в означених реченнях чи якийсь інший спосіб душевного застрашування. Якщо вони, справді „всесторонньо“ ознайомлені з фак-

винні відбутися не після партійного ключа, або псевдоавторитетності чи мнимої заслуги, але після златності і здібності кандидата. Рішучо не сміє з'їзд допуститися хибного першого з'їзду, щоб до нової Управи дісталися дезертири або балакуни. Другий З'їзд СУЖ'у мусить добре розважити склад нової Управи і належно обміркувати кожного кандидата зокрема, як під кутом його національно-громадської чесноти, так під кутом моральності, здібності і працездатності. На це II-й З'їзд мусить знайти собі час, бо цього вимагає від нього запорука доброго успіху в праці нової Управи СУЖ'у і взагалі запорука успіху всієї діяльності українських журналістів на чужині.

При добрій волі дасться багато зробити, багато досягнути. Віримо, що цю добру волю будуть мати також учасники II З'їзду українських журналістів. В їхній праці — щастя їм, Боже!

Д-р Степан РОСОХА.

Малий фейлетон

Астрономічні передбачення

(Уривок з астрономічно-скитальського календаря на друге півріччя 1947 р.)

11 ЛИПНЯ

У безмежних просторах всесвіту спостерігатиметься посилений рух небесних світил. Десь обіч Чумацького шляху з'явиться кавалькада міжпланетних вершників. За допомогою телескопа можна буде розпізнати, що то рухається загін членів Спілки Українських Журналістів. Як їхній командувач, так і всі сузівці, замість козацьких ратист, матимуть за плечима довжелезні пера, а при боці кожному висітиме каламар. Вийавши на Чумацький шлях, сузівці заспівають:

Ой, на горі
Та жінці жнуть,
А попід горою, яром долиною
Журналісти йдуть...

Попереду Баран-Сагайдачний,
Що проміняв жінку
На перо та ручку,
Необачний.

Тим часом на обрії з'явиться якесь „туманне відокремлення“. Думаючи, що починається газова атака, Баран-Сагайдачний скомандує:

— Надіти протигази!

Сузівці надінуть протигази і пойдуть далі.

12 ЛИПНЯ

З нагоди II-го З'їзду СУЖ'у на просторі між Юпітером і Сатурном відбудеться парада сузівців. Командуватиме парадом полковник Д.. Прийматиме парад головнокомандувач усіх суходільних, морських і

повітряних сил СУЖ'у д-р Степан Баран-Сагайдачний. У самому хвості йтиме сузівський фельдфебель, писар і кухар.

На параді гратиме об'єднана оркестра „Українських Вістей“, „Неділі“, „Нашого Життя“, „На чужині“, „Орлика“ та „Комаро-Іжака“.

По параді розпочне свою роботу II-й З'їзд сузів'я СУЖ. Відкриваючи перше засідання, д-р Баран-Сагайдачний, а слідом за ним і всі присутні заспівають:

Зібралися всі бурлаки
До рідної хати...

Потім оберуть президію. Заслухають привітання від сусідніх сузів'їв та планет. Далі почнеться ділова частина З'їзду. Саме в цей час з'являться на небі кілька партійних комет, замахують до сузівців своїми довгими хвостами і, підморгуючи до них, кожна заспіває:

Сюди, сюди,
До мене...

Отак почнеться ділова частина З'їзду. Після присутні перейдуть до дискусій. Протягом кількох годин гримітимуть громи, блискатиме блискавка, летітимуть на всі боки метеори, спалахуватимуть вогні, вибухатимуть гази. Деякі зірки то потухатимуть, то знову засвічуватимуться. Інші з твердих тіл перейдуть в газуватий стан. Поодинокі планети, що братимуть участь в цьому З'їзді, тимчасово вийдуть із своїх орбіт. Партійні комети в запалі геть повічачать одна одній хвости.

13 ЛИПНЯ

Сьогодні сузів'я СУЖ з'являться на небі досить таки заспане, стомлене вчорашньою роботою. Деяких зірок — різної величини — ми вже зовсім не побачимо на чолі сузів'я. Натомість виблискуватимуть нові зорі. З'їзд далі слухатиме доповіді, резолюції, додатки та поправки до тих резолюцій. Декто з присутніх потихеньку дріматимуть. Планети намахуватимуть свої орбіти. Партійні комети розпрямлятимуть пом'яті вчора хвости. А десь над вечір хтось заспіває:

Час додому, час...

З'їзд одногослосно ухвалить цю „резолюцію“.

14 ЛИПНЯ

Всіма міжпланетними комунікаційними шляхами вертатимуться сузівці до своїх таборових домівок. На всіх планетах соняшної системи буде чути їхнє гучне:

Ой, гук, мати, гук,
Де сузівці йдуть...

МАРТИН ЗАДКА.

ЛЮДИ, ВІДІРВАНІ ВІД КОРЕНЯ

(Закінчення з 3-ої стор.)

Зал. 1, част. 2. конституції IPO. Особи, що не одержуватимуть допомоги IPO. „1. Военні злочинці, квіслінги і зрадники“. По думці народів, що говорять англійською мовою, а також втікачів, що є під їх опікою, ніхто не є „злочинцем“ до того часу, доки йому не доведуть цього. Це є дуже важлива охоронна доктрина, що засада, на якій спирається більшість договорів про видачу, повинна бути взята за основу інтерпретації обох правних заступників двох західних великодержав і правної влади спільної Контрольної комісії, що обвинувачення союзної держави мусить бути у присмливий спосіб достатньо вказане, перед тим як видається обвинуваченого другій державі.

Зал. 1, ст. 9. Особовий склад для IPO. „Найбільшою турботою, коли йдеться про працю особового складу, має бути необхідність забезпечити найвищий рівень успішності, властивості і слушності. Далі треба звернути увагу на те, щоб додержуватися засад, що їх покладено в основу теперішньої конституції. Належну вагу треба звернути на дуже важливу справу zatrudнення працівників на відповідній географічній основі та zatrudнення відповідного числа осіб, що походять з тих же країн, що і ДП“.

З цієї статті важливі два моменти. Можна зауважити, що з трьох вказівок для особового складу „слушність“ ставиться на останньому

місці, після „успішності“ і „властивості“. Згідно з способом, в який пояснюється і виконується розпорядки, що виходять в Централі, двозначні або навіть зовсім невинні розпорядки можуть бути у низах виконані в такий спосіб, що вони вкінці нехтують головне завдання існування організації ОН і самої міжнародної організації втікачів. Розпорядки УНРРА вказують на бажання позбутися з особового складу директорів і працівників, що не були готові „заохочувати“ до репатріації. Залишаються тому ті, що погоджувалися на це „заохочування“. Це є ті, що можуть працювати в IPO. „Всестороннє ознайомлення з фактами“, репатріація, якщо це означає поворот додому, оце є саме те, до чого у ніякому випадку не треба знеохочувати.

Репарації і военні відшкодування. Коли будемо ставитись у властивій перспективі, не сміємо забувати, що ворожі табори праці й концентраційні табори були заповнені не тільки жидами, але й тисячами не-жидів, особливо нашими ранніми союзниками з східної і південно-східної Європи. Одним із обов'язків IPO повинна б бути охорона матеріальних інтересів тих втікачів, коли йдеться про репарації і відшкодування. Особливо австрійці, коли прирівняти належну заплату за працю з визиском праці втікачів при допомозі страху, зов-

тами, вибирають репатріацію, то тим краще.

Цього місяця минає за 200 від Лондону трапився такий випадок: український робітник, якому вдалося минулого року втекти з південної Німеччини до Бельгії, почувши поголоски чи погрози про „репатріацію“, за згодою своєї рідні, підізвав горло своїй жінці, дитині й собі, щоб тільки не дати себе взяти. Він не мав нічого на своїй совісті, а також не було проти нього жалних закидів. Поголоска про репатріацію виявилась неправдивою, та вони воліли смерть.

Величезна більшість із них — це рільники й робітники, що ніколи перед тим не виїжджали з дому, а до нього хотіли б повернутись.

Народи Британської імперії й Америки не можуть переводити ре-

патріацію дотеперішніми методами. Існує глибоке бажання, щоб застосувати швидкий і практичний засіб уникнути цього мільйона людських трагедій. Які можуть бути практичні пропозиції? Не місце тут говорити про них докладно, але можна згадати коротко про такі три:

1. Франція і Бельгія. Треба сказати, що Франція з допомогою праці чужинців виловлює більше вугілля, як 1938 року. Франція залягла, що приймає багато більше тисяч робітників — як до промислу, так і до праці на ріллі. Справа, що відсуває спровадження чужинців на працю, це політичні розходження у самій Франції. Бельгійські копальні уже приймають 20 тис. втікачів з американської зони Німеччини. Бельгія зможе, мабуть, прийняти яких 50 тис.

(Далі на 7 стор.)

„П'ятірне гроно“

(Замість рецензії на книжку Юрія Клена—Спогади про неоклясиків. Мюнхен, 1947 рік).

Книжечка невелика, всього на 48 сторінок. А гора в тій книжечці, а розтерзаних сердець, а болю людського в ній стільки, що годі людині, яка не пережила всього того сама, не вистраждала, не виплакала—предсмертними слізьми—годі тій людині зрозуміти те все, повірити тому всьому.

Я читаю цю маленьку книжечку. Я її ще раз, і ще раз перечитую, щоб викликати з п'ятими півзабуття образ кожного з тих зокрема поборників українського ренесансу 20-х років, що з ними судила доля мені зустрітися там, на крайній межі. Книжечка маленька, а трагедія велика, вона велика сама собою, бож то передусім люди, вона ще стає більшою, вона до крові болілою є, бож то не тільки люди, а люди з великої літери.

Зеров і Филипович, Драй-Хмара і Рильський, і сам автор—Юрій Клен—це те „гроно п'ятірне, нездоланих співців“, що судилося їм пожити врожай трагізму і втрачених надій. З-поміж них Драй-Хмара вже в могили, про Зерова і Филиповича—ані вітру ні хвилі, Рильський, написавши чергову оду, „Випив самогону пляшку і в бруді біля джикі спить“.

Констатуємо тільки цей факт, тільки цю незаперечливу істину.

Тепер кілька слів про маленьку книжечку, чи точніше про враження і думки нею породжені.

Не маленьку нам треба про це книжечку. Нам і світові треба велику про це книжечку, нам треба сотні мудрих, правдивих книг. Нам треба, як повітря тих книг, книг незаперечних, страшних, нечуваних у світі фактів. Ми їх не написали, але ми їх мусимо написати. Ми їх мусимо написати і для майбутніх поколінь і для сьогоднішнього одурілого світу. Ми мусимо всім тим панам розказати, як нас, та й не тільки нас, а 200 млн—тринадцять з тих тиранів—мордують, розстрілюють, розпинають лише за те, що ми, і всі ті люди—хочемо жити, розпинають за те, що ми хочемо бути людьми. Нічого не хочемо, хочемо тільки не бути худобою, шахтарськими кіньми, а звичайними людьми—бож люди ми.

І саме за це нас катують, розпинають, уполісджують і вішають.

І саме тому, що Драй-Хмара, поет з ласки Божої, що він хотів бути людиною, його в нелюдський спосіб спровоковано на Колиму, на каторгу, щоб йому там „опухли ноги“, щоб його, як він „падав“ з-понад людської сили каторжної праці, „підвішували“, щоб йому „набрякли ноги“... І Утінська, і Уст-таєжна комісії „зв'язали“, що Драй-Хмара хворий на міокардит і подбали, і все зробили, щоб цей один з п'ятірних гроно українського ренесансу помер в приспешеному порядку. І він помер.

Вмирати там ніяка новина, і ніяка подія. „Загнулися“—та й годі. Спирити. Хто він, що і чому? Ах, там стільки вмирає. А всі так хочуть жити. Всі за кожний міліметр життя змагаються. Тільки тому повертаються живі, що в передсмертні постає нечуваний потяг до життя, постає до тюрми й каторги незанедає почуття: не златися, жити, і вижити! І ті, що можуть перемогти надлюдське, можуть перемогти всі рецепти, всіх тасєжних комісій,—лишаються живими.

О, я знаю ті тасєжні комісії.

Драй-Хмару ні на волі, ні в тюрмі не знав, зате його друзів, поборників з „П'ятірного гроно“ Зерова і Филиповича кілька років бачив

на тих тасєжних комісіях, ва тих нетрах соловецьких. Бачив, якіх, його, Драй-Хмари товаришів—розпинали і підвішували дрібні, але мстиві тирані. Може й я колись про них напишу більше. А писати про них треба. Писати про це „П'ятірне Гроно“ треба. Треба багато писати про цілу ту добу, треба висвітлити до найменших деталей весь трагізм і всі понадлюдські сили досягнення, на які спромоглася наша нація, в дні тринадцяти тиранів, в блискавично-коротку добу українського ренесансу 20-их років.

Драй-Хмара пише: сьогодні мені сумно було. Я ввесь час згадував „Осенню любов“ Блока. Драй-Хмара не смів і не міг написати, чому йому сумно було. І він рідним ралить почитати „Осенню Любов“. А я ще сьогодні, ще з соловецьких часів „Осенню Любов“ Блока напам'ять знаю. Микола Зеров, там на тих Богом забутих островах її декламував багато раз, ту ж саму „Осенню Любов“ там же переклав українською мовою Олекса Слісаренко, і свій переклад читав Зерову, Лебелю й іншим, і ще пригадую, що той переклад хвалив Микола Костюкович, і виправив якийсь речення. Бо та „Осення Любов“ була всім нам співзвучна, нам на Соловках, і Драй-Хмарі за п'ять тисяч кілометрів від нас на Колимі. Бо в нас так само, над тихими соловецькими озерами „Рябини червоні гроно“ і так само, як на Колимі, кати вбивали в наші порепані долоні останні гвіздки. Бо кожен з нас вставав з почуттям приреченості, кожен з нас, ніби Христос на муках, мав таке саме на плечах своїх рубище, й так само дивився в страшне майбутнє „Крізь кров передсмертних сліз“. І так само, як Драй-Хмара на Колимі, так його товариші на Соловках розп'яті дрібними тиранами декламували з „Осенней Любові“ Блока:

„Христос! Родной простор печален!
Изнемогаю на кресте!“

„Любі мої—любі, ви не знали тоді, що швидко не побачите мене... Спазми в горлі... не можу писати... Сьогодні напишу заяву про помилування на ім'я т. Сталіна.“

Тільки той, хто напам'ять знав оду „Осенню Любов“, тільки той хто був на межі—той зрозуміє ті повні трагізму слова. Помилування! У кого! Він йому написав, а той його помилював? За що? За яку провинку треба поетові було просити помилування? За яку провинку! За те, що він був український поет, носій великих ідей українського відродження. Це вже межа. Тут уже відчай. Одні вішаються, інші пробують тікати, і їх стріляють на дровах, інші божевільні, ще інші роблять останні зусилля і.. вмирають. Дуже мало вертається, а дуже багато зникають без найменшої всти.

Так зникли Зеров, Филипович, Курбас, Слісаренко, і багато-багато інших. Після того дня, як були вони наприкінці 1937 року вивезені з соловецьких островів, ніхто досі про їх перебування нічого не сказав віригідного. Всі „найпевніші відомості“, що подавалися, були звичайними фантазіями.

Багато проблем заторує Юрій Клен в його спогадах про неоклясиків, і кінце потрібно нашим критикам звернути увагу на ті проблеми. Далекий я від того, щоб схвалити вихідну позицію автора, що до його оцінки того культурного процесу, якого учасником, і чільним членом він сам був. Занадто, як мені здається, він його звужує, занадто вузьке коло окреслює. Той процес

був далеко ширший і дуже глибокий. Саме тому, що той процес був такий, саме тому тринадцять тиранів великих, і шість мільйонів дрібних не можуть дати собі раду з ним і сьогодні, і аж потрібні союзи треба, щоб до корня винищити те, що посіяла наша революція, що посіяло оте „П'ятірне Гроно“ отой пореволюційний ренесанс, що його деякі темні люди, з безнадійної обмеженості, хочуть заперечувати.

Не поділяю я й методи автора, ним прийнятої щодо історії становлення і шляхів розвитку „П'ятірного гроно“, ту мертво-застиглу точку погляду, з якої оцінюється ним, той такий динамічний, такий неспокійний, безконечно трагічний, але плідний і революційний процес, що його пережило і відбило в творчості своїй „П'ятірне гроно“!

Та ці недоліки—це лиш недоречні вилами в гарній, стрункій, прекрасними віршами автора озвученій, талановитій композиції, якою насправді є ця невеличка книжечка про велику трагедію.

С. ПІДГАЙНИЙ.

„СИН ЗАКАРПАТТЯ“

Вороги українського народу з усіх таборів, а найбільше з московського—всіма силами намагаються виставити перед світом українців, за час німецької окупації як коляборантів, квіслінгів і навіть німецьких фашистів.

І школа, що світ мало знає, як ця справа представлялася фактично. Не бачили, а може й не хотіли бачити ті, що схильні вірити подібним інсинуаціям, як гинули наші „коляборанти“ в концентраційних німецьких таборах (так само, як і в советських), як мордували їх на допатах гестапівці, як попіл мурами, прилюдно й таємно сотнями й тисячами розстрілювали, в містах і селах тих, що здіймали голос протесту проти національного поневолення і зухвалости „геренфольку“.

Ця кривава епопея чужинського панування на Україні ще не запісана в книжках. Про героїку боротьби українського народу з окупантом світ ще, на жаль, не знає. А ми не маємо права обходити її мовчанкою.

Під тим оглядом треба привітати появу на книжковому ринку книжки Юрка Степового „Син Закарпаття“, в якій змальовано боротьбу українського революційного підпілля у Києві. На цю тему можна було б написати величезний фоліант, а він би, певно, не вичерпав героїчного спротиву нашої столітньої окупантові. Книжка Юрка Степового—це лише добрий початок, що природно викликає великий інтерес в нашого читача. Просто змістовно і безпосередньо змальовує автор картину страшного гестапівського терору і на тлі його—незламну боротьбу мордованих і неостріляних по „Бабиних ярах“ героїв, яких Москва сміє тепер називати коляборантами.

Вже той факт, що „Син Закарпаття“ має величезний попит на книжковому ринку, свідчить про актуальність теми, висвітленої в книжці. Вважаємо, що в цьому заслуга не тільки тематики, а й автора, що надав їй відповідного художнього оформлення. Нашим письменникам і публіцистам не слід залишати поза увагою цієї актуальної тематики й надалі. А Юркові Степовому треба побажати ще більших успіхів в його літературній праці.

ПРИХОДЬКО.

За правописну дисципліну

Індивідуалізм української влади відомий здавна. Відомо також, які шкоди від цього мав і має наш народ як збірний одиниця у всіх ділянках життя. Індивідуалістичні тенденції багато шкодили і в історії нашої літературної мови та правопису, бож найчастіше було так, що кожен з наших діячів мав на те чи те своє мови й правопису „свій погляд“. До відомих уже фактів цього порядку („погляди“ І. Н. Левицького, або акад. Д. Яворницький уперто не визнавав написання БО, ІО, а писав тільки Е з двома крапками над ним). Свій погляд, зрозуміла річ, кожна людина може мати, але закони колективного життя часто вимагають підпорядкування індивідуальних поглядів і уподобань загальним нормам. Це трюїзм, що ним у культурних народів керуються, сказати б, автоматично. Особливо ж це важливе в справах норм літературної (як загальнонаціональної) мови та правопису. На жаль, у нас, в нашій еміграційній дійсності, люди ще не розуміють (чи не хочуть розуміти) цієї елементарної істини. Свого часу і я, і інші наші мовознавці писали про порушення норм нашої літературної мови в наших часописах. І не можна сказати, щоб без успіху: мова деяких часописів (напр., „Української Трібуни“) останнім часом різко покращала.

Цим разом я хочу звернути увагу на правописні порушення. Найяскравіші факти в цьому розумінні дає часопис „Наше Життя“. „Наше Життя“ уперто пише „Воллес“, себто передає двома „в“ англ. „добл у“, тим часом як український правопис вимагає писати одню „в“. Англ. w, пише І. Зілинський—перед голосівками подаємо нашим „в“ (а не „у“). Це повторюють автори всіх посібників з нашого правопису—Я. Рудницький, П. Оксаненко, Ю. Шерех. Далі 3 останніх чисел „Нашого Життя“ чита-

чі несподівано довідалися, що „головною французької компартії“ уже не відомий Моріс Торез, а якийсь „Торе“. Ці порушення „Наше Життя“ робить не випадково, це не якісь помилки—це впливає, як мені відомо, з „погляду“ редактора цього часопису. Він бо вважає, що для українського написання чужих слів важливіше знати чужу мову, аніж приписи українського правопису. Це погляд неправильний, бо, поперше, точна передача чужої мови за допомогою наших графічних засобів не завжди можлива, а подруге—вона не дуже й потрібна (здаймося, як калічать чужі слова англійці!). Багато потрібніша нам однаковість передачі чужих слів у всій нашій письмовій практиці. Хай це буде „Торез“ чи „Торе“, але треба, щоб усі так писали! А досі ми писали тільки „Торез“, і ніхто з редакторів не сміє цього порушувати!

Другий, яскравий, приклад—написання назви журналу „Пугу“. Не звважаючи на те, що всі правописні словники подають написання „Пугу“ (разом), редактор цього журналу уперто стоїть на своєму—пише „Пу-гу“ (через розділку). А як цей журнал читає здебільшого шкільна молодь, то з цього факту випливає й виразна шкода для закріплення серед нашої молоді грамотності.

Заразом поведінка обох згаданих редакторів свідчить про непошану до фахових лінгвістичних знань, бо все це вони роблять всупереч порадам наших фахівців-мовознавців. Тим то гасло проф. І. Огієнка з його „Науки про рідномовні обов'язки“—щоб мовні справи у нас вирішували тільки мовознавці—і досі не здійснюється. Чи ж буде нарешті коли так, що до нашого голосу прислухатимуться? Інакше сказати: чи станемо ми нарешті гармонійно організованою культурною спільнотою?

В. ЧАПЛЕНКО.

РЕЦЕНЗІЯ

ВИДАТНА ПРАЦЯ

(Ар. Животко. Історія української преси. Регенсбург, 1946 р.).

Перед нами циклоstile видання на 196 ст., що обіймає всю історію української преси від її виникнення і до початку другої світової війни. Широка ця праця й з іншого боку: в ній відзначені українські періодичні видання, де б вони не виходили, аж до таких віддалених географічно чи етнічно місцевостей як Манджурія чи Бачка. Тим то ця праця містить у собі величезний фактичний матеріал, що складається з назв, дат, прізвищ редакторів і співробітників, тиражів, розмірів, статистичних зведень тощо. Річ ясна, що з огляду на еміграційні умови видання ця недослідженість даної царини, в усіх цих рубриках можливі пропуски й прогалини. З них передусім випадає око відсутності багатьох даних щодо української советської преси, особливо з її другої, за визначенням автора, „українізаційної“ доби.

А тим часом цей період в історії української преси важливіший багатьма сторонами. Це ж тоді, з огляду на відносно ліберальну політику большевиків у національному питанні, українська преса розвивалася була до такого високого рівня, на якому вона не стояла перед тим ніколи і тепер не стоїть. Можна відзначити такі позитивні її ознаки: а) багатство тиражів, б) поширення на всі терени СРСР з українською мовністю і в) всеукраїнська мовна унормованість. Це ж бо тоді (це до п. а) появилися були видання найрізноманітнішого призначення—загальнополітичні, універсальні, гумористичні („Червоний перепел“), літературні (не тільки журнали, а й газети), наукові різних профілів, професійно-фахові тощо. Виходили тоді (це до п. б) українські видання і на Північному Кавказі („Червона газета“ в Ростові, журнал „Новим шляхом“ у Краснодарі), і на Далекому Сході („Соціалістична перебудова“). Всеукраїнська єдиність мовних норм, що й ми, наприклад, тут, на еміграції, ніяк не можемо досягти, була тоді, безперечно, вперше в історії української літературної мови здобута, а мова київської газети „Пролетарська Правда“ за редактуванням М. Гладкого—це й досі класичний зразок української публіцистичної мови. Кажучи про „третю добу“ советської преси, автор чомусь зовсім не згадує того трагічного факту, що від 1933 року українська людність поза межами УРСР цілком позбавлена права на свою пресу—взагалі приречена на винародження.

Але поза цим праця Ар. Животка дає так багато матеріалу, що створюється, при читанні її, враження величезної картини розвитку української пре-

си, з її досягнями і поразками. Особливо добре освітлені фактичними даними (бо й уся праця має такий характер—побудована як зведення фактів) давніші періоди, як от доба петербурзької „Основи“ чи початки української преси після 1905 р. в Росії. Скрізь автор намагається дати відомості щодо правного становлення, організаційних матеріальних даних, щодо складу редакцій, ставлення читачів і відгуків інших видань того часу. А зараз читач бачить у світлі цих даних, справді, як у дзеркалі, майже весь процес національного відродження нашого народу.

На жаль, техніка видання—циклоstile, призвела теж до деяких хиб. Так, на ст. 192 не дописано, хто став редактором „Нової України“ після В. Винниченка, на ст. 194 пропущено назву якогось „місячника“ і т. ін. З цієї ж причини не ясно, як автор називає Верходоння, себто українські частини Курщини й Вороніжчини, бо в усіх випадках це слово виправлене, а як саме,—неясно. Трохи чи не напругає він на своїй хибній з мовного боку назві „Подонь“, але з цим не можна згодитись.

Наприкінці книжки дано бібліографічне зведення, але, видимо, без претензій на повноту.

Взагалі ж праця А. Животка—це видатне досягнення нашої еміграційної науки і справжній цінний подарунок нашим працівникам преси.

В. К-ч.

Відзначення професора д-ра Степана Тимошенка

Подають з Чикаго, що проф. д-р Степан Тимошенко, професор-емігрант механіки Стенфордського університету США одержав за свою наукову працю міжнародно медалю Джеймса Бата від ради Інституту Механічних Інженерів Великобританії.

Крім професора д-ра Тимошенка, таке відзначення одержав тільки один американець, покійний Генрі Форд.

Повідомляючи про це журнал, орган Американського Товариства Розвитку Науки, під назвою „Сенс Джорнал“ помістив на першій сторінці велику світлинку професора д-ра Тимошенка.

(„Український Робітник“ ч. 23 від 6 червня 1947 року).

Українці в Югославії

Прощання з організацією квекерів

Пам'яті В. Чайківського

(† 16. 7. 46)

Українець любить землю. Рибаче не може жити без води, птах не може літати без повітря, а українець не може жити без землі. Де не стане нога українця, там його сокира рубає, його рискає копає, його плуг оре; там і обдаровує земля його працю золотим зерном.

Зайшли українці, десь коло 1890 року, за Дунай і розсипались по Боснії й Славонії, в лісах, серед гір, над бистрими потоками, що пливуть до Сави Дунаю. Прибули з різних повітів Галичини і зачали працювати, так, як працюють мурашки і як вміють працювати лише українські селяни, мирні, скромні, робочі й витривалі.

Ліси і пустирі стали зникати. Вирівнювались загони пшеницею, житою, тютюном і бульбою. Для невблаглих і ошадних це вже була основа до життя, бо покривала їхні скромні потреби.

Українські оселі, що постанали трудом українців в Галичині, нараховують тепер понад 20.000 людей. Розсипані вони вздовж шляхів і рік Боснії і Стриту. Де тільки збиралось більше українських родин, там зараз старались збудувати собі церкву. Гарні муровані церкви мають Приявор, Липовани, Каніжа, Козарац, Деятина, Стара Дуброва. Є місцевості, що мають свої читальні, книгозбірні, влаштовують фестивалі, аматорські вистави, концерти, доповіді, поминання Тараса Шевченка, святкують Першого Листопада, ходять з Колядою на народні цілі. Головним святом є храмове торжество. Народ сходиться масово, щоб бути на святочній відправі, почути рідне слово на проповіді, скріпити себе духово й розрадитись. Осередком таких торжеств є Приявор із своєю гарною церквою і святом у день Преображення Христового. На це свято прибувають українці з Боснії й Славонії.

В 1941 році перестав виходити по вісімнадцять років праці часопис „Рідне Слово“. Під цю хвилю цей український гурт не має часопису, який об'єднував би громаду і надавав напрям народній праці, читальням і гурткам молоді, які належало б основувати. В роках 1940 і 1941 вийшли календарі в українській мові, видані дуже старанно.

В Югославії розмістилась ще одна українська оселя, на північ від Дунаю, в Бачії, яка нараховує до 22.000 осіб. Перші поселенці при-

були сюди ще 1746 р. з Карпатської України, з тих околиць, що межують з Словаччиною. На це вказує в першу чергу мова тих поселенців, що є українською, але із значними впливами Словаччини та Мадярщини.

Вони осідали більшими громадами і держались кріпко разом. Живуть тепер у місцевостях, що творять громади, які нараховують тисячі членів. Дорожать своєю мовою і своїми звичаями і женяться між собою. Осередком цієї сили є свій характером оселі в Руській Керестурі, який має до 7.000 населення. Він має величаву церкву, збудовану ще 1774 року.

Ці поселенці дбають запонадливо про свою молодість, тому і мають у школах українсько-руські меншинні відділи. Околиця, в якій живуть, урожайна рівнина, яка дає пшеницю, кукурудзу, пшеницю буряки, виноград, коноплі, соняшники. Праця та ошадність зробила народ мастиним. Він певний себе, рухливий, думачий. Дітячі добрі, енергійні, ведуть, дають вказівки, зокрема щодо економічної та політичної організації. П'ять років молоді ходять уже до української гімназії, в якій учать бачванською говіркою. Сербська мова і російська належать до обов'язкового шкільного плану. Однак всі предмети викладають у школі наріччям бачванських українців. Минулого року вийшов прегарний „Буквар“ бачванською говіркою. На рік 1947 товариство „Руска Матка“ видало другий календар. Цією говіркою видають в Керестурі часопис „Руске Слово“. Це тижневик, живо й цікаво редагований, що під по пору кладе натиск головню на економічну та політичну працю.

Бачванські українці називали себе „руснаками“ і цієї назви держались до нині. В цьому році (1947) будуть вони обходити 200-літню річницю свого прибуття з Карпатської України до Бачки. В серпні відбудеться величезний з'їзд на пам'ятку цього поселення. Товариства вже розвинули якнайширшу працю, щоб це свято випало якнайкраще. Готується величава академія і вистава осягів цього поселення у різних галузях: у хаті, на полі і в промислі. Виступатимуть різні хори з піснями, бу-

25-го червня 1947 р. відбувся влаштований заходами Українського Бюро в Гослярі, прощальний вечір українців з англійською допомогою організацією квекерів, що в Гослярській окрузі опікувалась обездомленими особами, подібно до того, як по інших округах опікувалась УНРРА.

Треба відзначити, що квекери справді безкорисно, вірні своїм християнським принципам, подавали допомогу обездомленим, де й як тільки було можливо. Квекери справді не жаліли ані труду, ані засобів своїх членів і своєї організації. Не дивно, отже, що саме прощання відбулося дуже родинно, часом просто перечулено, засвідчуючи, що обидві сторони зрослися між собою за два роки так сильно, що теперішня розлука на довгі роки не зможе затерти й розв'язати того приятельного співвідношення, що втворилося в час бід і потреби. А відомо, що привітати в біді випробовують. І ми наших опікунів — квекерів у біді випробували й можемо з гордістю сказати: вони справжні наші приятелі. Те саме ствердили й самі квекери в своїх прощальних промовах.

Офіційну частину вечора відкрив коротким привітом аранжер інж. Тимків українською й німецькою мовами. (Квекери самі завели звичай звертатися до обездомлених німецькою мовою).

Закінчився вечір виступом бандуристів.

дуть виголошені відповідні промови, відбудуться спортивні змагання, буде празничний похід, як теж вийде пропам'ятна книжка.

Цілий Керестур готується до цього небувалого свята, дома відновляє, вулиці прикрашає, а рівночасно оре, сіє і волочить...

О. Б. И.

(„Свобода“ ч. 123, 1947 р.).

В чужому німецькому місті, у півзруйнованому Франкфурті поховали минулого року Василя Володимировича Чайківського.

Тихо і велично відспівав хор, застудили по труні грудки німецької руді землі, сумно прозвучала стрілецька пісня...

Галичанин з походження, європейське виховання (Василь Володимирович учився у Відні), а надлі-прянець духом, він був українцем-соборником у дії і переконаннях, настроях і стремліннях.

„Я люблю степ і людей із степу, широту і простір, широкі погляди на життя!“ — любив говорити Василь Володимирович. І все його життя, вся діяльність були виявом такого широкого підходу до життя, до праці, до людей.

В 1917 році разом з січовими стрільцями він прийшов на Велику Україну, пережив всі бурі та змагання бурхливих років, а після лишився, надіючись всі сили прикласти на будівництво української культури за будь-яких умов.

Він підносився і падав з хвилями українського ренесансу 20-х років. Гребні хвилі виносили його на керівні посади в організації української сільсько-господарської науки. Василь Володимирович, як фахівець, стремів до побудови стрункої системи української науки. Він творчо працював у Харкові в Академії Сільсько-Господарських Наук: об'єднував навколо себе молодих співпрацівників, впливав на розвиток сільсько-господарських дослідних станцій, проводив сам дослідницьку роботу. Працював як редактор.

З розгромом 1930-х років упав і Василь Володимирович, як кожний творчий українець. Затаврований як шкідник і націоналіст, він десь у 32 році був викинутий з роботи, а пізніше заарештований. Василь Володимирович був 22 місяці під слідством, його мучили і били, не давали спати. Людина, що все життя віддавала всі сили для народу, була названа „ворогом народу“ і фізично зломлена.

Але дух не був ніколи зломлений. Останній рік життя Василя Володимировича є тому найкращим

прикладом. Він був серед нас найпрацьовитіший, найпертніший, найспрамованіший і разом найнепокійніший духом.

Ми пригадуємо Ваймар у квітні-травні 1945 року, хаос перших днів миру, плутанину та нервовість. Василь Володимирович з якихось уривків випадкових американських часописів, з випадково почутих радіо-звітомлень намагався внести стрижень організованості в наш розбурканий світ — випускав „газету“ — то був аркуш паперу, на одному боці записаний машинкою.

Ми пригадуємо табір Герфу в серпні-вересні 1945 року. То було кілька бараків у лісі, золота осінь,

перші кроки в організації еміграційно-таборового суспільства. Василь Володимирович читав молоді лекції з історії України, таборами робив інформації про міжнародне життя.

І нарешті остання зима Василя Володимировича, його остання зима праці і боротьби. Він покинув теплий унівський табір і переїхав до зруйнованого холодної Франкфурту, бо вирішив, що його місце у будівництві Централі Української Еміграції.

У січні 1946 року Василь Володимирович опинився в лікарні.

Згодом він вийшов із лікарні, був у санаторії, намагався ще працювати, потім знову ліг до лікарні на операцію. Казав друзям: „Я маю так багато життєвого досвіду, так багато матеріалу, якого я ще ніде не записав. Як тільки видужаю, негайно візьмуся за працю.“

Після операції йому стало погано і сестра-німкеня запропонувала викликати друзів, та він відповів:

„Ні, ні, я зовсім не збираюся вмирати.“ Скоро по тому він спокійно заснув і ніхто не помітив коли настала смерть.

Могила Василя Володимировича лишалася на сумному шляху неспокійних духом українців...

Друзі і співпрацівники покійного.

Секрет довголіття людини

Питання — як можна подовжити людське життя, відсунути якнайдалі старість і смерть — належить до тих, що вже здавна непокоїть допитливий людський розум. І ось щодо режиму праці, фізичних і духових наслідків — уже здавна зарисувалися два цілком протилежні погляди. Один — і то переважачий — наказував дотримуватися у всьому помірності, правила „золотої середини“: в міру їжі, в міру праці, в міру праці, загалом живи обачно, відповідно до шкільних приписів та бабусиною — в дитинстві — чи лікарського — за повноліттям — догляду. Чимало видатних учених — біологів і медиків присвятили багато років праці різного роду дослідженням і винайденню способів оберігати людський організм від передчасного занепаду — старості і як наслідок її — передчасної смерті.

Мета була дуже поважна — привернути середній звичайній людині той 120-130-річний вік, до якого доживають тепер лише дуже рідко подібвані одиниці, на 100 тис. осіб одна. В період між двома світовими війнами широкого розголосу

набули спроби хірургічних омоложувальних операцій. Ряд людей — громадських і наукових діячів, зокрема діячів медицини забажали прислужитися справі науки і добровільно піддали себе цим операціям омоложування. Проте ефект їх у загальному — якщо навіть не зважати на окремі нещасні випадки — нічого позитивного не дав. Тому більшість учених, що цікавляться цією проблемою, знову звернулася до позірної менш обцяльнич, менш негайно діючих, а зате безпечніших і сучасній людині більш притаманних способів досягнути довголіття. Суть проблеми зводиться до того, щоб винайти і устійнити максимально здоровий щоденний трудовий, харчовий і, так мовити, емоційний режим сучасної людини. Звідси стелеться дальший шлях до ряду цікавих проблем, наприклад: сільське, міське середовище з його інтенсивним духовим життям має першенство з погляду можливостей довголіття? Дехто тішить себе надією, що можна виробити і устійнити

найдоцільніший, так мовити, оптимально сприяючий довголітний стандарт людської поведінки.

Були й такі, що в своїй проповіді здержливості йшли далі. Не їж м'яса, не пий вина і горілки, не бігай швидко, не говори надто голосно. Якщо б цей нудний безкровний рецепт нормалізованого щоденного життя людини запанував би не лише теоретично, а й в людській практиці, то людство вже, мабуть, від нудьги досі геть вимерло б. На щастя, це лише теорія, а практика людського життя йшла і йде своєю колією. Завзяті абстиненти і цнотливці на людях — у своїй хаті викидали не одну чарчину хмільного чи безоглядно розважалися в жіночому товаристві.

Тому, природно, існував інший погляд на те, як слід жити людині, зокрема, як користати з життя, щоб не вкорочувати його собі, а якомога подовжувати. Цей погляд не вважав поміркованість, а тим більше здержливість за шлях до довголіття людини. Навпаки, він стояв на тім, що „те, що нам приємне, те й корисне“. Що сам організм, його фізичні потреби і самопочуття становлять найкращий регулятор нормального людського життя, на-

ставленого на максимальне довголіття. Їж і пий усе, що є, коли воно тобі смакує, і стільки, скільки цього тобі хочеться; не відмовляй собі і не відмірюй апетичними дозами приступних твоему вікові і ставові життєвих насолод — така нескладна і переконлива філософія, що лежить в основі цього погляду.

У цім зв'язку ми хочемо спинитися на книжці сучасного французького лікаря Ж. Безансона під наголовком „Дні людини“. Цікавість цієї книжки, яка трактує проблему довголіття людини, збільшується тим, що автор її багато років працював як лікар в товариствах забезпечення життя і сам досяг 90-річного віку, зберігаючи при цьому енергію і смак до життя.

Ж. Безансон вважає, що людина повинна жити принаймні 140 років, беручи на увагу, що вона росте більш-менш до 20 років. Бож людина належить до ссавців, а дослідні показують, що ссавці живуть в 7 раз довше, ніж триває період їх росту. Звідси нормальний вік людини мав би бути $20 \times 7 = 140$ років. І справді, людські індивіди такого „солідного“ віку бували раніш і трапляються тепер, хоч і дуже рідко.

Що ж перешкоджає масі людей, хоча б у наближенні, досягати цієї „стелі“ довголіття, припиняючи їх життя часом ще задовго до 100 років?

На думку Ж. Безансона, основна причина короткочасності людського життя — передчасне виснаження нервової системи, зужиття нервових клітин. При цьому він покликається на вужів і крокодилів, що живуть дуже довго, бо здатні відновлювати свої зужиті нервові клітини. Ранню амортизацію нервових клітин, а з цим і прискіпшене старіння Ж. Безансон не узалежнює від інтенсивної діяльності людини, зокрема розумової. Навіть навпаки: на його думку, що діяльніша людина, то більше шансів вона має жити довго. При цьому, як наприклад, Безансон вказує на жидів. І навпаки: ледарювання і пов'язана з ним нудьга з певністю вкорочують людський вік.

Цікава думка автора в питанні хвороби: перенесені і подолані захворювання не вкорочують життя людини, а навпаки — роблячи організм більш відпорним, сприяють пізнійшій старості. Тому не пророчить Ж. Безансон довгого віку тим людям, які прожили до 50 років без жадної хвороби.

(Далі на 7 стор.)

У маленьких таборях

Серед просторої залі дитячої садка кілька десятків дітей. Яких тільки личок, носиків, очей і голівок тут не побачите? Кожне по-своєму одягнене, по-своєму обуто і причесане, і кожне по-своєму дивиться на оточення, на своїх товаришів, на світ. Тут серед цього першорядного нашого табору і Богданчики, і Надійки, і Стасики, і Ганнусі, і Яринки, і Оленки. Є серед них і круглі сироти, що не пам'ятають ні тата, ні мами. Є такі, що з гордістю розповідають про героїчного свого батька, що десь б'ється з ворогами. І кожне по-своєму сприймає, переживає, свою не збагнуту до кінця і безконечно велику для такої маленької людини трагедію.

Ось тришки старші діти, за проводом виховательки, ставши в коло, танцюють, а менші дивляться. Потім вихователька розповідає казки, розповідає про поросятко, навіть їх годують і як наростає сальце.

Під час перерви Зеньо підходить до маленької трирічної Олеси і чомусь штовхає. Він певно і сам не знає, не усвідомлює, чому, але штовхає. Вихователька, помітивши, докоряє Зеньові і, підвівши до Олеси, пропонує подати ручку і перепросити. Він, значно старший, довго стоїть похнюпившись, дивиться на маленьку, круглолицю, кирпатеньку Лесю, потім таки простягає руку, але мовчить. Частина дітей стежить за цим, а вихователька натискує:

— Ну, Зеньо, перепросись, ти ж ні за що образив дівчинку, обов'язково перепросись.

Нарешті, Зеньо якось уривчасто каже: „Я більше не буду...“

Але скоро після цього на черзі нова подія: інший хлопчик, син лі-

каря, який граючись, проковтнув металеву кульку. Він стоїть собі, дивиться на виховательку, і сам не знає: чи плакати, чи сміятись. Потім його відводять до тата.

Так, мов на екрані, іде життя в садочку, кожна година приносить щось нове. Іншого дня всіх дітей поведи гуляти за огорожу табору. Маленька розташувалась і бавилась на піску. Вихователька не помітила, як трирічний Зорян, взявши лопаточку і відерце, пішов до сусіднього німецького подвір'я. Коло хліва зустрів його півень і відразу заатакував, почав клювати, як нещасного гостя. Хлопчик налякався, й почав кричати. Його оборонив німецький хлопець.

— Чого ж ти туди поліз? — довідавшись про це, запитувала вже вдома його мама. — Я хотів кулочку пливисти на лосолець, — відповідав він своїй мамі.

Діти люблять своїх вихователюк. Вони їм часто розповідають свої інтимні справи, свої переживання. Найбільшим майстром оповідань є Левко Пойдинець, якому на Великдень минуло 5 років.

— Мені недавно снилось, — каже він виховательці, — що я їхав верхи на полювання. Дивлюсь: попереду біжить маленьке зайченятко. Аж бачу: мій кінь щось стає. Я тисну коня острогами, а він не йде. Оглядаюсь: аж зайчиха вхопила коня за хвіст, уперлася пазурами в землю і не пускає. Тоді я виймаю шаблю і забиваю. А зайченя обминув і поїхав далі.

Левко розповідає досить логічно, серйозно і без посмішок. Слова говорить твердо, з притиском, дивлячись через вікно кулись на подвір'я, ніби бачить перед собою все те, що снилось, ніби це дійсно так було.

СЕКРЕТ ДОВГОЛІТТЯ ЛЮДИНИ

(Закінчення з 6-ї стор.)

Щодо режиму споживання харчів, напоїв, різного роду розваг та приємностей — автор книжки „Дні людини“ стоїть рішучо на лібералістичній позиції, тобто вважає непотрібним і шкідливим всілякі обмеження (за винятком, очевидна річ, коли та чи та їжа, напій чи курення тютюну протиіказано суто медично), бо вони йдуть впроперек пропагованій автором гедоністичній настанові і знижують біотонус людини. Отже, на його думку, здержування від тютюну, кави, чаю і навіть алкогольних напоїв нічого позитив-

ного для довголіття не дає. Доказом цього є жива повсякденна дійсність, де ми бачимо не раз запеклих пияків, які проте доживають до глибокої старости. Ще менш прихильно задивляється автор на здержливість в усякого роду духовних приємностях та насолодах (захоплення книжкою, картинною, театром і кіном, наукою і політикою і т. ін.). Тут якраз ми підійшли до головного: Ж. Безансон переконаний, що найкращий і найпевніший шлях зберегти молодість і довголіття — це задержати свої почуття в стані незгаданого зацікавлення життям. Таке зацікавлення, таку жаду життя найчастіше подібається серед людей духовної творчої праці (письменники, мистці, учені, філософи, винахідники) та інтелектуально-суспільницької діяльності (політики, державні та громадські діячі, лікарі, публіцисти). Не дивлячись, отож, що серед названих груп найбільше натрапляємо випадків довголіття. Тим часом спортсменів, а особливо атлетів — це кандидати на недовге життя, бо добре розвинуті м'язи здебільшого супроводяться надмірним поширенням серця, що аж ніяк не сприяє довголіттю. Помічено також, що робітники і купці, скоро лише переходять жити на ренту, втрачають інтерес до життя і довго не живуть.

Висновок, що його робить Ж. Безансон, такий:

Вороги довголіття людини — апатія, нудьга, песимізм. Найкращі приятелі, що поборюють перше і подовжують людське життя — це захоплення суспільною справою, інтенсивна розумова діяльність і радощі кохання.

За „Dziennik-om Polski-м“

Подав А. ЮР.

Минає кілька хвилин, і ставши в коло, діти співають пісню:

„Які то ті цвіти красні,
Котрі процвітають,
Які то ті діти щасні,
Котрі матір мають...“

— Ромчику? Чого ти плачеш? — Вже догадавшись, ласкаво по-материнському питає вихователька.

— Бо я не маю мамі, — відповідає п'ятирічний Ромчик. Вихователька пригортає малого до себе. Вона знає, що він круглий сирота і живе в ттки.

— А хіба ти пам'ятаєш маму? — питає вона далі.

— Як мій тато ішов на війну, — відповідає крізь сльози, запинаючись хлопчик, — мама саме померла.

Та нові розваги швидко відсувають його горе в забуття. А наступного дня Ромчик, прийшовши першим до садочка, розповідав виховательці: „Мені, прошу паві, тої ночі снився татко, ніби прийшов до мене і був дуже, дуже обдуртий“.

Пройшло кілька тижнів і якийсь несподівано із небуття, після трьох років повернення, повернувся до Ромчика його тато. Хіба можна збагнути радість дитини, що, переживаючи, плакало від одної пісні, де згадувалась мати? І Ромчик тепер уже не плаче. Хоч він і не має мами, але має тата. Про Ромчика говорять з радістю виховательки. Їм самим дивно, як могла дитина у сні передчувати повернення батька.

І так кожної днини нові казки, нові ігри, нові болі і радощі. Кожна дитина приносить їх з собою або знаходить у гурті таких, як вона, і розповідає виховательці свої почуття.

Виходячи із залі, дивившись ще раз на цей рухливий дитячий квітник, на наш первовіт, лишаючи їм найкращі побажання.

В. ГОЛУБ.

Мелодії пралісу! На обличчях тубільних музик однієї французької колонії в Африці видно, як вони намагаються видобути з своїх інструментів таємничі звуки пралісу. Як жаль, що не можна їх почути. У нас вони мали б напевно більший успіх завдяки своєму дивовижному убранню, аніж завдяки своїй музиці. (Дена-НІТ-Більд).

Проти несправедливого переселення

Група українців-бездержавників, що перебувають в таборі „Майнльойс“, звернулася до Головної Команди американських збройних сил в Європі в справі несправедливого переселення 154 бездержавних українців з одного із таборів Ашаффенбургу.

Категорична вимога про відокремлення і переселення українців-бездержавників з українських таборів в Ашаффенбурзі, — говориться в зверненні, — не зважаючи на всі розумні й переконливі аргументи про шкідливість цього заходу, нарешті, була виконана 2-го липня ц. р.

Група українців-бездержавників, разом 154 особи опинилися недалеко Кульбаху, в таборі УНРРА №1044 „Майнльойс“. Цей табір вщерть переповнений ДП переважно російської та білоруської народності, советської чи польської державної приналежності, з поодинокими особами іншої державної приналежності. Бездержавників в таборі до приїзду ашаффенбурзької групи було всього 5 родин. Група українців-бездержавників

з Ашаффенбургу тут не має можливості не тільки задовольнити свої культурно-релігійні потреби, а навіть фактично не має місця для поселення. Всі українці-бездержавники нині живуть в таборовому клубі та школі, в абсолютно антисанітарних нелюдських умовах. Тому, ми просимо Головну Команду американських збройних сил в Європі:

1. негайно повернути вищезгадану групу до Ашаффенбургу, до тих самих таборів, звідки ті люди без жадної потреби відокремлені та вивезені.

2. Коли б це було, з невідомих нам причин неможливо, то ми просимо переселити цю групу до одного з великих українських таборів в районі Мюнхен-Авгсбург, як це раніше й передбачалось, або остаточно примістити там, де справді буде утворено табір для українців-бездержавників і де буде можливість відвідувати дітям школу, спеціалістам буде відповідна праця, та бодай хоч трохи людські побутові умови.

Евангельська відправа в Мюнхені

Заходом Евангельського Комітету Української Евангельської Церкви відбулося 22 червня 1947 року в Люксембурзі в Мюнхені з нагоди прибуття Голови У.Е.О. Америки й Канади п. Суперінтендента В. Кузіва урочиста відправа.

Проводив відправу головню сам Голова цієї церкви в супроводі трьох українських пасторів — п. п. Заборовця, Яремка і Ніщика.

В цій відправі, крім трьох українських пасторів, взяли ще участь німецькі та американські пастори, а саме:

німецький пастор Шмідт, американські пастори — військові капелани Гіченс і Шерер, голова „Гральог“ та директор І.М.К.А. — Ноя.

До піднесення морально-духовного настрою присутніх великою мірою спричинився славний хор „Україна“ під диригентурою п. проф. Нестора, який відспівав деякі концертні пісні Борніяського та Лисенка, як „Тебе Бога хвалимо“, „Голосом моїм я Господа благав“, „Ті, що херувимів“ та закінчив гимном „Боже Великий, Єдиний“.

УЧАСНИК.

Єпископ Володимир у таборі „Конгрес“

21. 6. ц. р. в таборі „Конгрес“ (Нюрнберг) відбулася урочиста зустріч єпископа УАПЦ владика Володимира, якого провідники духовного життя та таборова адміністрація „Конгресу“, разом з таборянами, тепло зустріли, виголосивши урочисті промови.

Того ж дня в суботу та наступного в неділю в таборовій церкві відбулися служби Божі, на яких були присутні численні таборяни обох віровизнань. У своїм слові Преосвященний Владика закликав усіх вірних до єднання, любові до Бога, до свого ближнього та до України.

Наприкінці відправи таборовий панотець Касяня склав Провсвщенному Владикі Володимирі від себе та від усіх вірних табору найщиріші побажання з нагоди п'ятиріччя його архієпископської хіротонії.

Оповіді в театральному приміщенні відбулася спільна трапеза, на якій виголосив владика релігійно-патріотичну промову до присутніх. В свою чергу керівники табору та таборових організацій широко вітали Преосвященного Владика з ювілеєм та дякували за відвідини табору.

І. КРАТ.

Передплачайте,

читайте

і поширюйте

«Українські Вісті»

Люди, відірвані від кореня

(Закінчення з 4-ї стор.)

2. Британія — конче потребує продукувати більше поживи для себе, ніж це було дотепер, („експортувати або вмерти“), і тому, якщо все буде йти згідно з пляном, буде потребувати понад мільйон працюючих рук, а з того 500 тис. осіб негайно. У домашніх господарствах потребують робочих рук. Кожний дбає найперше про себе і тут перед нашими дверима є головна розв'язка „проблеми“ втікачів, що хоч раді працювати і влаштувати собі дім, а ще тепер на утриманні американського й британського податника.

В такій розв'язці сходяться і наша моральна відповідальність, і наші інтереси.

3. США і Канада мали вже нагоду показати, що вони є здібні втягнути в свій національний організм правоповитих балтійців, поляків, українців з Польщі та югослов'ян і зробити з них продуктивних і лояльних громадян. Вони саме становлять головний етнічний склад втікачів, що шукають праці й дому. Якщо уряди держав Південної і Північної Америки погодяться, щоб кожний з асимільованих громадян тих держав мав право адоптувати, прийняти до себе і гарантувати за одну родину своєї етнічної групи (не обов'язково ірвингів), кожна така родина втікачів швидко засимілювалась би і стала б продуктивною. „Проблема“ втікачів була б на добрій дорозі до її розв'язки.

З англійськ. переклад Я. ВІДШЕНКО

Після довголітньої праці 30-річного лікареві д-рові Шпрунгу пощастило винайти засіб лікування жовтухи. Медикамент відразу виявляє незвичайну дію, так що відкриття доктора Шпрунга вважають за переворот у цій галузі. Доктор Шпрунг — жидівський ДП з Польщі.

На фот.: Д-р Г. Шпрунг.

(Дена-Більд).

УКРАЇНСЬКІ УЗОРИ

Зібрала ОЛЕНА ПЧІЛКА (О. Косач)

Українка з Києва

Видання
ПОСТЕНа Чужині
1947 рік

Українські вишивки

ТИРАЖ ОБМЕЖЕНИЙ! — ЦІНА 10 НМ.

Гуртовим замовникам 25% знижка.

В-во «Укр. Вісті».

UKRAINISCHER STICKMUSTER-VERLAG, NEU-ULM, LUDWIGSTRASSE 10.

СЛАВНЕ МИНУЛЕ УКРАЇНСЬКОЇ КОЗАЧЧИНИ НАДХНЕ КОЖНОГО ТА СПОВНИТЬ СИЛ ДО БОРОТЬБИ

ВИЙШЛИ З ДРУКУ:

М. Гоголь — „Тарас Бульба“ — 10 НМ
 А. Кашенко — „Під Корсунем“ — 8 НМ
 А. Кашенко — „Зруйноване Гніздо“ — 8 НМ
 В. Гай — „Мандрівка в безвість“ — 8 НМ

Кольпортерам знижка!

Піліть замовлення на адресу: „Ukrainische Kunst“, Regensburg, Ganghofersiedlung, Siegfriedstr. 4.

Вийшов друком у В-ві „Універсальна Бібліотека“ популярний літератур.-публіцистичний нарис Дм. ЧУБА

„Шевченко в житті“

Книжка ілюстрована портретами Шевченка та його друзів і приятелів, зокрема кн. Репніної, Жуковського, Брюлова, Куліша.

Стор. 48, ціна 4 НМ. Набувати в більших українських книжкових крамлях та кіосках. Гуртові замовлення (на які дається знижка) надсилати на такі адреси:

1. Українська книгарня, Дахауерштрассе 9/1;
 2. „Українське Мистецтво“, Регенсбург, Гангоферсідлунг, Зігфрідштр. 4.

УВАГА!

Нова збірка оповідань Івана СМОЛІА „ДІВЧИНА З ВІВНИЦІ“

Ціна 5 НМ. Набувайте в книгарнях і кіосках.

МАТРИМОНІАЛЬНЕ

Українець, православний, 47 літ, повний сили та здоров'я бажає навізати знайомство в цілі одруження — з українкою, 35-40-літньою дівчиною чи бездітною вдовою.

Листи надсилати на адресу „Українські Вісті“ для „Самотнього“.

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ:

В книжці оповідань Григорія Косинки „В житах“, на титульній сторінці трапилась помилка. Рік видання 1946 треба виправити на 1947.

Повідомлення

Студентська громада при німецькій Високій Технічній Школі в Карлсруе повідомляє, що з 15 го липня п.р. розпочинається прийом нових слухачів на такі факультети: машинобудівельний, електротехнічний, будівельний, хемічний, математичний, геодезичний, ботанічний, метеорологічний, гідрологічний і інші. За детальними інформаціями звертатися до Укр. Студ. Громади при чужинській студентській столовій — Klein Ketterer від 12 до 13 г. 30 хв. і від 17-19 год.

У неділю, 13 липня, о 10 год. дня в Н. Ульмі в таборі військ церкви відбудеться архієрейська служба Божа.

Служить Високопреосвященніший Владика Архєпископ ЦОР.

УВАГА!

КНИГА — ПОШТОЮ!

Найкращі книжки до читання видає книжкове товариство

„Універсальна бібліотека“

НОВІ ВИДАННЯ (червень-липень)

СЕРІЯ «Історичне минуле»

1. А. Кашенко. Під Корсунем — повість, 176 стор. ціна 8=рм
2. А. Кашенко. Зруйноване гніздо — повість, 164 стор. „ 8=рм
3. А. Чайковський. Козацька помста — істор. оповід., 64 стр. „ 6=рм

СЕРІЯ «Пригоди на суходолі, на морі і в повітрі»

1. В. Гай. Мандрівка в безвість — фантастична повість, „ 8=рм
2. В. Еффер. Заколот атомів — фантастична повість „ 10=рм

СЕРІЯ «Народна бібліотека»

1. С. Черкасенко. Україна — поезії 2,50=рм
2. Остап Вишня. Гуморески випуск перший „ 3=рм
3. Остап Вишня. Гуморески випуск другий „ 3=рм
4. Микола Хвильовий. Я (романтика) „ 3=рм

Мана України (фотопередрук з вашингтонського видання) „ 2=рм

Крім того оголошуємо передплату (лише за готівку або післяплатою) на Т. Шевченко

КОБЗАР (повне видання)

- том перший (друге видання), 128+VIII стор. „ 8=рм
 том другий 128 стор. „ 8=рм

Наклади всіх книжок обмежені

Усі ці книжки можна набути лише за готівку або післяплатою по адресі: Regensburg, Ganghofer-Siedlung, Siegfried Str. 4 «Ukrainische Kunst».

Покупцям більшої кількості примірників даємо знижку до 20%.

У коміс видання не даються

Замовлення виконуємо точно і акуратно.

УВАГА!

Вже появилася в продажі

КНИЖКА ОПОВІДАНЬ

ГРИГОРІЯ КОСИНКИ „В житах“

з портретом автора. — Сторінок 64, ціна 5 НМ. Набувати в книгарнях та кіосках.

Увага!

Ще раз Відділ Інформації просить надсилати по ДВА примірники всіх видань. Надсилати потрібно на адресу Відділу Інформації, в м. Франкфурт/М.

Відділ Інформації.

РОЗШУКИ

ДО НАШИХ ЗАМОВЦІВ

— Анатоль Сидор розшукує двоюрідну сестру Тоню та Ліду Бредихіну Тоню Півневу. Адреса: ред. „Укр. Вісті“, Neu-Ulm, Ludwigstr. 10.

— Толочин Павло розшукує своїх рідних і знайомих. Відомості надсилати на адресу „Українські Вісті“.

— Рідних і знайомих — Хоменко Григорій. Писати на „Українські Вісті“ для Анатолія.

— Рідні і знайомі відгукніться на адресу „Українські Вісті“ для Посеви Ів.

— Рідні і знайомі відгукніться на адресу „Укр. Вісті“ для Василя Ганжі.

— Рідні і знайомі, відгукніться! Гордєєва Анастасія і Желябін Кирило Ілліч. Писати на „Українські Вісті“.

— Борецькому Юркові є лист в адміністрації „Українські Вісті“. 8 4

— Ониськовича Миколу писати на „Українські Вісті“ для Дмитра.

— Родичів та знайомих — Мактаєва Марта. Писати: Passau, Sedanstr. 42.

— Сина Юру та знайомих — Деркач Михайло з дружиною, (16) Kassel — Oberwehren, Mattenbergstr. 27. A. Mahrenholz. 7 3

— Ніну Локаєнко Сєня Локаєнко, Dillingen (Donau), Luitpold-Kaserne, Bl. 2, Z. 14. 22—

— Братів Григорія і Івана К. — Ємель Яків, Hannover, Mökernstr. 28, KZ-Block, Jakiw Jemez. 23—1

— Родичів і знайомих розшукує Кулинич Іван, писати на „УВ“. 24—1

— Брата Анатолія розшукує Ємель Олександра, Rosenheim, Innstr. 98, Jemez Olexandra. 25—1

Рідних братів із с. Бороджева — Захонського Федора і Павла також рідних і знайомих з вищезгаданого села, а також рідну дружину з с. Хороша, Текніювка, Скитки, з родини Драпалоки розшукує Захонський Лука, Галендорф ДП Камп 25 А бай Ватенштедт, Брауншвайг. Брати, рідні і знайомі, відгукніться, єважні новини з рідних земель. 26—1

— Своїх рідних і знайомих — Лідія Енурі. Hallendorf über Braun-schweig DP Lager N 25. 30—

— Швагра Децика Івана і синів: Децика Івана, Децика Михайла; Куновського Миколу, 10. 4. 194 року перебували Веркомля Велика — розшукує Куновський Микола. Augsburg, Sonne-Kaserne, Bl. 2, st. 3, z 92. 81-1

Подаємо гаску оплати за надрукування оголошень в нашому часописі: 1 стор. — 600 НМ, 1/2 стор. — 350 НМ, 1/4 стор. — 200 НМ, 1/8 стор. — 100 НМ, 1/16 стор. — 50 НМ, 1/32 стор. — 25 НМ. В тексті — 100% надвишки.

РОЗШУКИ — 50 пфеніг. за кожне окреме слово.

Належну суму слід надсилати разом з текстом оголошення.

Без попередньої оплати — оголошень друкувати не будемо.

Адміністрація.

Часопис „УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ“ виходить ТРИЧІ НА ТИЖДЕНЬ: у середу, п'ятницю і неділю.

Приймається передплата:

На 1 місяць — 6 НМ

„ 3 „ — 18 НМ

Ціна окремого числа 50 ПФ.

Організуйте групову передплату та зголосуйтеся для кольпортерів. — Кольпортерам знижка 20%. — У справах передплати, одержування часопису, зміни адреси тощо — звертатися листово і особисто до Адміністрації.

Administration „Ukrainiski Wist“
 Neu-Ulm, Ludwigstr. 10.

Видавничча Спілка

„УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ“

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ.

Головний редактор Ів. БАГРЯНИЙ.

Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи, а з приводу невміщених дописів листуватися лише в особливих випадках. — Дописи і листи в справах редакційних адресувати не окремим редакторам, а Редакції:

Redaktion „Ukrainiski Wist“

Neu-Ulm, Ludwigstraße 10.

Редактори приймають особисто в українському таборі Н Ульму — Блок „А“, вік 8—12 год. щоденно, крім суботи.

Authorized by Information
 Control Division

Druck: — Ukrainische Zeitung
 Neu-Ulm — Ludwigstraße 10.